

Nationaal
Warmtefonds

Jaarverslag 2022

Stichting Nationaal Warmtefonds

warmtefonds.nl

Het Nationaal Warmtefonds wordt mede mogelijk gemaakt door:

Rijksoverheid

ING

asnbank

ZANDERS
TREASURY • RISK • FINANCE

VOORWOORD

Het Nationaal Warmtefonds (NWF) is er in 2022 in geslaagd om aan haar maatschappelijke rol verder invulling te geven. In lijn met 'Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving' van het Rijk introduceerde het fonds nieuwe financieringsoplossingen voor mensen die tot nu toe geen toegang tot financiering hadden, maar die toch hun huis willen verduurzamen. Het bedrag aan verstrekte leningen was in 2022 bijna net zo groot als in de twee voorgaande jaren samen. De sterke groei van aanvragen bij het Nationaal Warmtefonds werd overigens mede aangejaagd door de sterke stijging van de energieprijzen in de eerste negen maanden van 2022.

Naast het NWF staat Stichting Nationaal Warmtefonds 2 (NWF 2). Dit fonds, dat organisatorisch en bestuurlijk een geheel vormt met het NWF, verstrekt Energiebespaarhypotheken (EBH) en Energiebespaarleningen (EBL) aan particulieren die niet voldoen aan de criteria van het NWF. Het fonds introduceerde oplossingen voor klanten die willen verduurzamen met een leeftijd boven de 75 jaar en voor klanten met een beperkte leencapaciteit of een bepaalde negatieve kredietwaardigheid volgens BKR.

Met de introductie van de genoemde financieringsoplossingen zijn het NWF en het NWF 2 samen in staat om aan circa 99% van de particuliere eigenaar-bewoners financiële ruimte te bieden voor het verduurzamen van hun woning.

2022: stevige stijging in aanvragen en verstrekkingen

Zowel het aantal aangevraagde als verstrekte financieringen steeg fors in het afgelopen jaar. De nieuwe financieringsoplossingen en in het bijzonder de per 1 november geïntroduceerde renteloze lening voor huiseigenaren met een huishoudinkomen onder de 45.014 euro waren erg in trek. Ook verenigingen van eigenaren (VvE's) vroegen bijna twee keer zo vaak financiering aan als in 2021.

In 2022 werden bijna elfduizend nieuwe leningen - met een hoofdsom van bijna 150 miljoen euro - aan woningeigenaren verstrekt. Opvallend is ook de stevige stijging van het gefinancierde bedrag aan VvE's. In 2022 steeg dit tot 122 miljoen euro.

Verwachting voor 2023

We verwachten dat in 2023 de vraag naar Energiebespaarleningen zowel bij particulieren als bij VvE's hoog blijft. We werken aan verdere vereenvoudiging van het aanvraagproces voor particuliere woningeigenaren. Deze verbeteringen zorgen ervoor dat zij sneller toegang krijgen tot financiering en daarmee ook sneller kunnen starten met verduurzamen. Bij de VvE's kijken we ook of we de processen kunnen vereenvoudigen en versnellen. Daarmee verkorten we de doorlooptijd, vergroten we de verwerkingscapaciteit en verhogen we het aantal positieve ervaringen van aanvragers.

Gezamenlijke uitdaging

De verduurzaming van Nederland is een omvangrijke en vooral gezamenlijke uitdaging. We danken daarom de medewerkers van het Nationaal Warmtefonds zelf, maar ook onze serviceproviders Zanders, Polestar Bemiddeling, Ohpen en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). De provincies en gemeenten die met ons samenwerken zijn onmisbaar gebleken in het doel om verder te versnellen. Daarnaast willen we onze financiers Rabobank, ING Bank, ASN Bank, Council of Europe Development Bank, European Investment Bank en het Ministerie van Binnenlandse Zaken bedanken voor al hun ondersteuning. Onze partners en hun medewerkers zijn essentiële hoekstenen voor het succes van het Nationaal Warmtefonds en een duurzamer Nederland.

Namens het bestuur

Ernst-Jan Boers, voorzitter

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	II
1. VERSLAG VAN HET BESTUUR	4
1.1 Het jaar 2022 in vogelvlucht	4
1.2 Profiel en doelstelling van het NWF	6
1.4 Financieel rendement	16
2. GOVERNANCE	17
2.1 Juridische structuur	17
2.2 Bestuur en raad van toezicht	17
2.3 Fondsmanagement	20
2.4 Wet- en regelgeving	21
2.5 Risicomanagement	21
3. JAARREKENING	24
3.1 Balans	24
3.2 Winst- en verliesrekening	25
3.4 Waarderingsgrondslagen	27
Activa	30
1. Immateriële vaste activa	30
2. Energiebespaarleningen	30
3. Aardgasloze Energiebespaarleningen	31
4. VvE Energiebespaarleningen	31
5. Scholen Energiebespaarleningen	31
7. NWF 2 lening/vooruitbetaalde subsidie	32
8. Vorderingen en overlopende activa	33
9. Liquide middelen	33
Passiva	34
10. Stichtingsvermogen	34
Algemene reserve	34
11. Bestemmingsreserve BZK-lening	34
12. Voorzieningen	35
13. Achtergestelde BZK-lening	37
14. Langlopende lening financiers	38
15. Overige schulden en overlopende passiva	39
3.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	40
3.7 Toelichting op de winst- en verliesrekening	41
16. Rentebaten	42
17. Bijdrage rentekorting Rijk	42
18. Bijdrage rentekorting regionale variant	42
19. Overige baten	42
20. Management fee	42
21. Agency fee	43
22. Algemene kosten	43
23. Marketingkosten	43

24.	Afschrijvingen	44
25.	Voorziening dubieuze debiteuren	44
26.	Rente lopende rekening	44
27.	Commitment fee	44
28.	Garantie fee	44
29.	Interest langlopende lening financiers	44
30.	Mutatie reële waarde BZK-lening	45
3.8	WNT-verantwoording	45
31.	Bezoldiging topfunctionarissen	46
3.9	Gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen	47
4.	OVERIGE GEGEVENS	47
4.2	Compliance certificate for Rabobank, ASN and ING	48
4.3	Compliance certificate for the Council of Europe Development Bank	49
4.4	Compliance certificate for the European Investment Bank	50
5.	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	51

1. VERSLAG VAN HET BESTUUR

1.1 Het jaar 2022 in vogelvlucht

In voorafgaande jaren raakten geleidelijk aan steeds meer huiseigenaren en VvE's van de noodzaak tot verduurzaming van het vastgoed overtuigd. De stijgende energieprijzen en de onzekerheid zorgden voor een stroomversnelling in de aanvragen.

Na een langjarig proces van voorbereiding is medio 2022 de financiering gerealiseerd voor twee grote Amsterdamse VvE's voor grootschalige verduurzaming. Hierbij was sprake van subsidies van de Rijksoverheid, de gemeente en twee NWF leningen van respectievelijk twaalf miljoen en vijftienmiljoen euro. De werkzaamheden waren eind 2022 in volle gang.

Om de sterke groei van aanvragen te kunnen verwerken heeft onze dienstverlener Polestar zijn activiteiten opgeschaald, nieuw personeel aangenomen en getraind in de front- en midoffice. Bij de frontoffice speelt de portal een belangrijke rol, maar er kwamen ook veel telefoongesprekken en mails binnen waar een deel van de extra capaciteit voor is ingezet. Via het vereenvoudigen en stroomlijnen van het aanvraag- en behandelingsproces en het verbeteren van de portal zijn in het afgelopen jaar de eerste stappen gezet om de verwerkingscapaciteit te verhogen en de doorlooptijd te verkorten. Voor de VvE's worden aanvragen nog per mail ingediend, waarbij in het proces vanuit het investmentteam veel begeleiding wordt geboden.

In samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken werd vanaf 1 juni het aanbod aangepast door de mogelijkheid te bieden de lening volledig in te zetten voor de aanschaf van zonnepanelen. Ook werd het minimum leningbedrag verlaagd en werd de keuze voor looptijden vergroot. Daarnaast maakte minister De Jonge bekend dat huiseigenaren met een huishoudinkomen onder de 45.014 euro vanaf 1 november de mogelijkheid zouden krijgen om een renteloze lening aan te vragen bij het NWF. Sindsdien kregen al 440 mensen een renteloze lening en ontving het NWF nog eens 753 aanvragen voor een lening. De rente op deze nieuwe leningen wordt volledig gesubsidieerd door de overheid.

Organisatie

In het bestuur is Harry de Roo na twee perioden opgevolgd door Frans Overdijk en in de raad van toezicht is Rein Wispelweij na het beëindigen zijn statutaire termijn opgevolgd door Coert Beerman, beiden zijn toegetreden na goedkeuring door de AFM.

Marketing en communicatie

De website is geheel vernieuwd om te voldoen aan de huidige standaarden en om de verwachte online groei in de toekomst te faciliteren. De nieuwe website is live gegaan in april 2022. Tegelijkertijd is de URL van de website veranderd van energiebespaarlening.nl naar Warmtefonds.nl, wat beter past bij de nieuwe uitstraling van het Nationaal Warmtefonds en meer recht doet aan het uitgebreide productportfolio dat we aanbieden. Met de ontwikkeling van de website is ook de huisstijl geheel vernieuwd. Hierbij zijn op basis van vernieuwde kernwaarden logo's, beelden en alle andere NWF uitingen vernieuwd.

Om VvE's sneller op gang te helpen is de VvE Quickscan ontwikkeld, die te benaderen is via Warmtefonds.nl. VvE's die overwegen om een financiering bij het NWF af te sluiten, vullen via de Quickscan een aantal vragen in en ontdekken daarmee direct of het profiel van hun VvE past bij de propositie van het NWF. Na een succesvolle Quickscan volgt een gesprek met een investment manager.

De communicatielijnen met BZK zijn uitgebreid in 2022. Dit resulteert in meer berichten waarin het NWF wordt opgenomen. Denk aan brede campagnes, vermeldingen op de websites, maar ook op de verschillende social media kanalen. Het NWF was in 2022 ook in toenemende mate zichtbaar in andere relevante media. Maartje Brans en Ernst Jan

Boers waren allebei een keer te gast bij BNR Nieuwsradio. Ernst Jan Boers werd geïnterviewd door het NVM Magazine en Maartje Brans door het blad van Binnenlands Bestuur, wat goed gelezen wordt door medewerkers van gemeenten en provincies. Ook de introductie van de nieuwe mogelijkheden per november voor particulieren en in december voor VvE's is goed opgepakt door verschillende media.

Financiering van het fonds

In verband met de groei van het aantal aanvragen en verstrekte leningen heeft BZK 145 miljoen euro aan het fonds ter beschikking gesteld. Een deel van dit bedrag, 25 miljoen euro is subsidie om de renteloze leningen mogelijk te maken. Het andere deel is een financiering voor het verstrekken van nieuwe leningen. Ook is met dit oogmerk een nieuw financieringsarrangement van 200 miljoen euro afgesloten met de Council of Europe Development Bank (CEB).

De extreem hoge Europese inflatie heeft in 2022 geleid tot een forse stijging van de rente op de financiële markten. Het NWF zag zich genoodzaakt haar eigen tarieven meerdere malen te verhogen om in lijn te blijven met de minimum tarieven van andere financiële instellingen. Sinds begin dit jaar zijn onze rentetarieven afhankelijk van de looptijd met circa 2,5% verhoogd. Eind december heeft het NWF de rente iets verlaagd.

Regionale varianten

De rentekortingsregelingen in de provincies Drenthe, Fryslân en Zeeland zijn voortgezet. Eigenaar-bewoners van een grondgebonden woning en ook VvE's kunnen net als in 2021 gebruik maken van de rentekortingsregeling. De regeling in Leidschendam-Voorburg, alleen toegankelijk voor eigenaar-bewoners, is ook in 2022 voortgezet. Een nieuwe regeling voor eigenaar-bewoners in de gemeente Den Haag is in januari 2022 gestart. Deze regeling begon met een volledige rentekorting, daar wisten de inwoners van Den Haag goed gebruik van te maken. Nadat het budget meerdere keren is verhoogd, is halverwege 2022 besloten de regeling aan te passen naar een rentekorting van 1,5% op de landelijke rente. Hierdoor kunnen meer eigenaar-bewoners gebruik maken van de regeling met nog steeds een mooie korting.

Het inzetten van de rentekortingsregelingen voor woningen verhoogt de aantrekkelijkheid om snel te verduurzamen, we danken de provincies en gemeenten die dit mogelijk maken. Dit laat zien dat het gezamenlijk benaderen van de markt succesvol is en duidelijkheid geeft richting de inwoners.

Stakeholders

Op 21 oktober hebben het bestuur van het NWF en de voorzitter van de raad van toezicht een gesprek gehad met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en diverse mogelijkheden besproken om de milieu- en sociale impact van het NWF te vergroten, waaraan naar verwachting in 2023 concrete stappen worden verbonden. Op 16 december organiseerde het NWF een bijeenkomst met de Nederlandse stakeholders. Tijdens een locatiebezoek hebben we de Nederlandse stakeholders bijgepraat over de ontwikkelingen binnen het NWF. De (online) stakeholdersbijeenkomst met internationale banken vond plaats op 16 januari 2023.

Nogmaals werd duidelijk dat alle stakeholders groot belang hechten aan de verduurzaming van de bebouwde omgeving.

1.2 Profiel en doelstelling van het NWF

Verduurzaming stimuleren en toegankelijkheid vergroten

Het Nationaal Warmtefonds maakt een duurzame en comfortabele woning betaalbaar voor iedere huiseigenaar. Het fonds is op 18 december 2013 opgericht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken met als doel woningeigenaren te stimuleren hun huis te verduurzamen. Het fonds verstrekt leningen aan particuliere woningeigenaren, VvE's en scholen voor het financieren van energiebesparende maatregelen. Zo kan iedereen meedoen aan het behalen van de klimaatdoelen voor 2030.

Het verduurzamen van een woning zorgt voor meer wooncomfort, draagt bij aan waardebehoud van de woning en zorgt voor een lagere energierekening. Het aantal leningen dat het NWF verstrekt, is sinds de start van het fonds sterk toegenomen. Afhankelijk van het energieverbruik en de gefinancierde maatregelen worden de kosten van de Energiebespaarlening gecompenseerd met de energiebesparing. De lage, meestal aftrekbare, rente en de voordelige voorwaarden zoals boetevrij vervroegd aflossen maken de Energiebespaarlening dan ook een aantrekkelijke financieringsmogelijkheid voor zowel particulieren als VvE's en scholen.

Wie maken het fonds mogelijk?

Het fonds wordt mogelijk gemaakt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de Rabobank, ASN Bank, ING Bank, Council of Europe Development Bank en de European Investment Bank. Het ministerie participeert met een achtergestelde lening van 338 miljoen euro. De Rabobank heeft 100 miljoen euro financiering beschikbaar gesteld, ASN Bank 25 miljoen euro, ING Bank 50 miljoen euro, de Council of Europe Development Bank 450 miljoen euro (waarvan 350 miljoen euro onder garantie van de Rabobank) en de European Investment Bank 150 miljoen euro. Afhankelijk van de toename van de door het fonds verstrekte leningen zal nieuwe financiering vanuit de markt worden opgevraagd.

Om aan particulieren met een verzamelinkomen lager dan 45.015 euro een renteloze lening te kunnen verstrekken ontvangt het NWF een subsidie van BZK. Daarnaast geven diverse gemeenten en provincies aan hun inwoners een rentekorting op de reguliere rente van het NWF. Hiermee wordt de mogelijkheid tot het verduurzamen van de woning nog verder gestimuleerd.

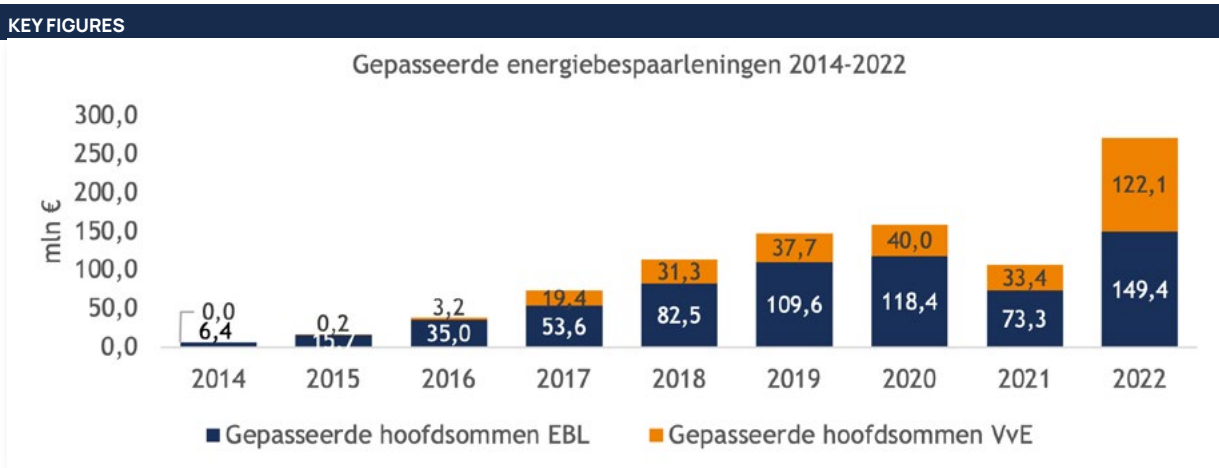
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken participeert via een bijdrage van 185 miljoen euro in NWF 2 (naast de reeds beschikbare 50 miljoen euro) in de financiering van woningeigenaren die hun woningen willen verduurzamen, maar die op basis van de reguliere leennormen niet in aanmerking komen voor een lening. Vanuit dit fonds, worden leningen verstrekt aan klanten die bij aanvraag een leeftijd hebben van 75 jaar of ouder, klanten met geen of beperkte leencapaciteit, klanten met een BKR-codering (in de loop van 2023) en VvE's met minder dan 8 eenheden.

Hiermee zijn het NWF en het NWF 2 in gezamenlijkheid in staat om circa 99% van particuliere eigenaar-bewoners te kunnen bedienen in het verduurzamen van hun woning.

1.3 Productie 2022

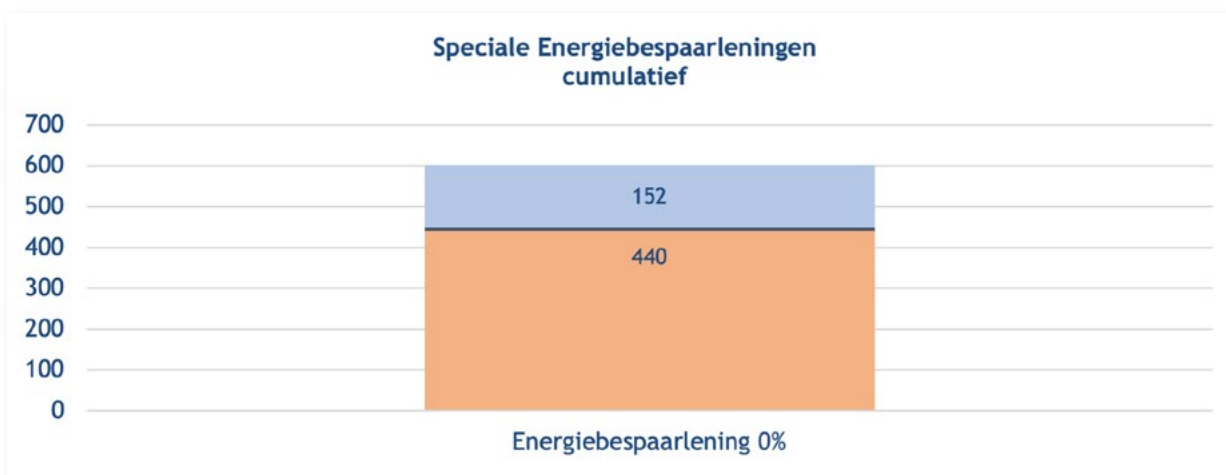
Grote stijging in aanvragen en verstrekkingen

Het bedrag aan verstrekte leningen was in 2022 bijna net groot als in de twee voorgaande jaren samen. Die stijging is vooral toe te schrijven aan de nieuwe financieringsmogelijkheden en de sterke stijging van de energieprijzen. In onderstaande grafieken laten we zien hoe het jaar 2022 is verlopen, kijkend naar het aantal aangevraagde en verstrekte leningen verdeeld over de verschillende producten die het NWF aanbiedt. Daarnaast geven we inzicht in de doelgroep en onze bijdrage aan de energietransitie in Nederland (uitgedrukt in CO₂-reductie).

Renteloze Energiebespaarlening van start

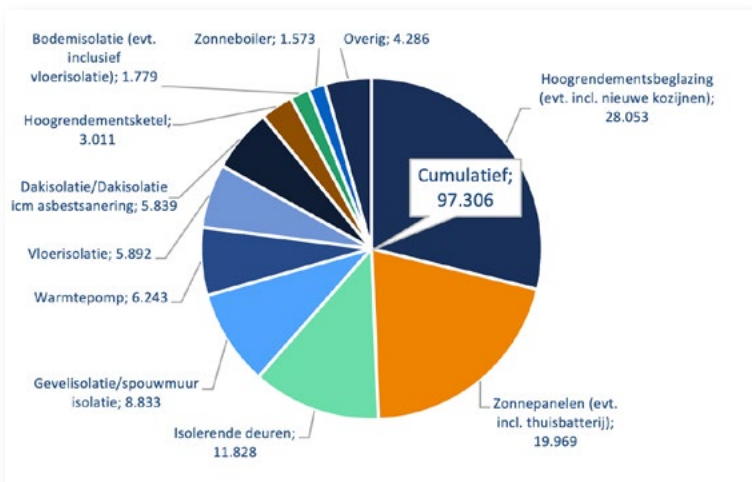
Sinds 1 november 2022 verstrekt het NWF de Energiebespaarlening met 0% rente. In de laatste twee maanden van 2022 zijn er direct al 440 leningen gepasseerd en per 31 december zijn er nog eens 152 aanvragen onderhanden.

Energiebespaarlening scholen

In 2022 zijn er elf Energiebespaarleningen voor scholen verstrekt en waren er nog zes aanvragen onderhanden. Het totaalbedrag aan verstrekte leningen bedroeg in 2022 780.000 euro en in alle gevallen werd het geld gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen.

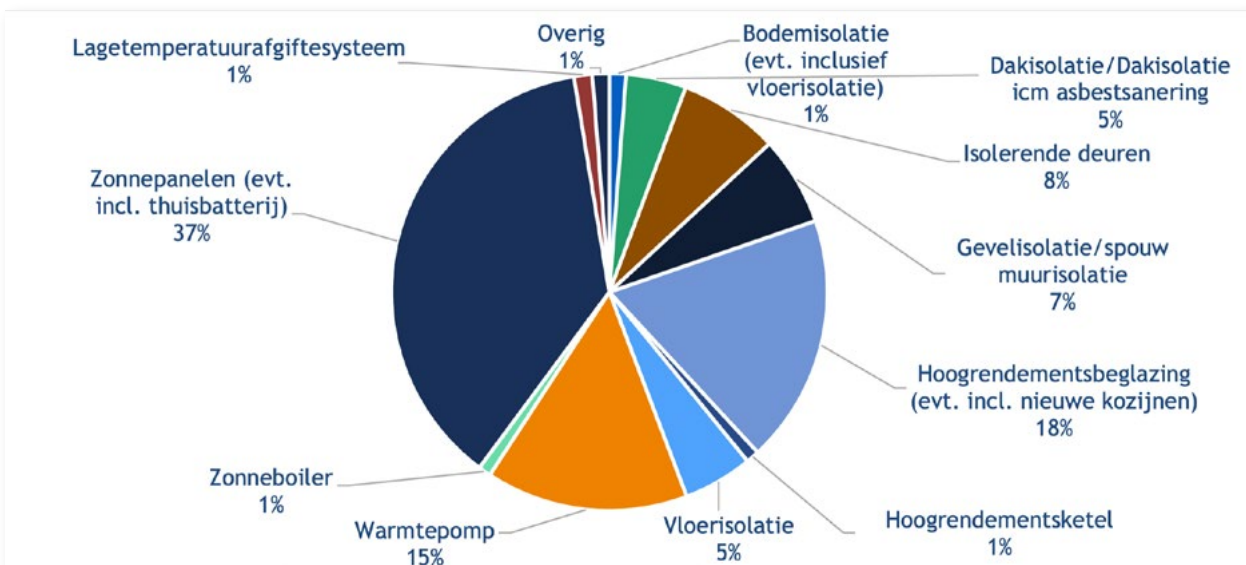
HR-glas populairste energiebesparende maatregel bij particulieren

Tot op heden heeft het NWF 97.306 energiebespaarmaatregelen gefinancierd voor reguliere Energiebespaarleningen.

Hoogrendementsglas (28.053) is de meest populaire maatregel die het NWF heeft gefinancierd gevolgd door zonnepanelen (19.969).

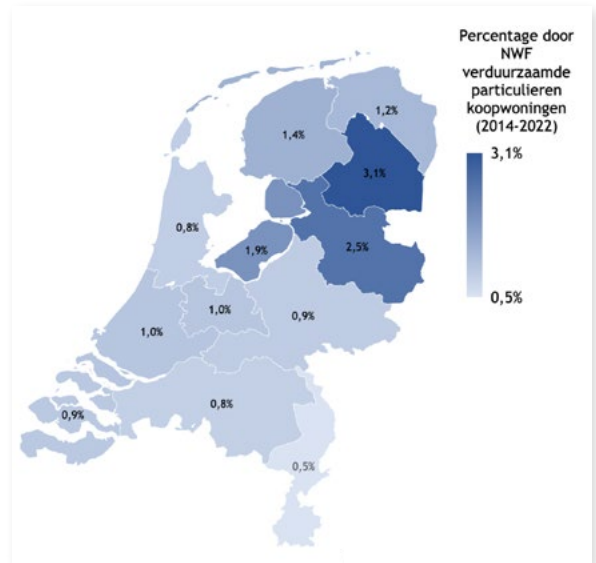
Zonnepanelen meest aangevraagd in 2022

In 2022 werden in totaal 19.211 energiemaatregelen gefinancierd. In ruim 19% van de gevallen (3.720) werd de lening ingezet voor het aanleggen van zonnepanelen in combinatie met een andere maatregel en 17% van de leningen waren uitsluitend zonnepanelen. 18% van de leningen betrof Hoogrendementsglas (3.521).

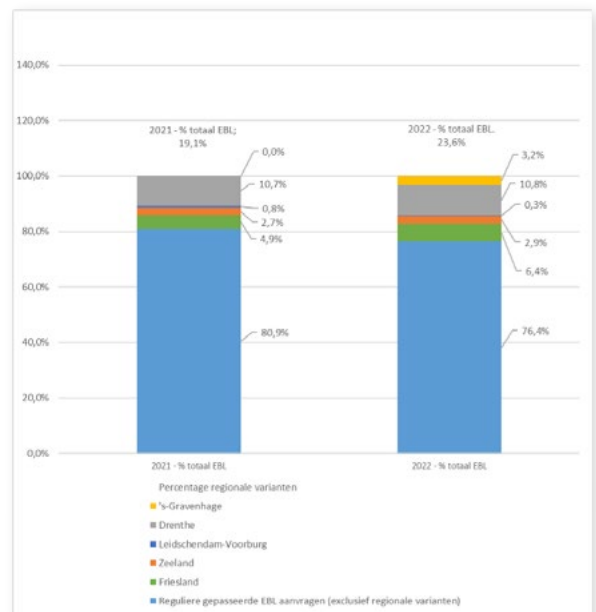
Rentekortingsregelingen versnellen verduurzaming

De meeste leningen werden in 2022 verstrekt in Zuid-Holland (8.566), gevolgd door Overijssel (7.783) en Noord-Brabant (5.641). Met name de gebieden waar rentekortingsregelen gelden, laten een hoger aantal aanvragen zien in relatie tot het aantal koopwoningen in de provincie. In de provincie Drenthe is het aantal verstrekte leningen het hoogst (rentekortingsregeling sinds 2017), gevolgd door de provincie Overijssel (rentekortingsregeling tussen 2016 en 2019).

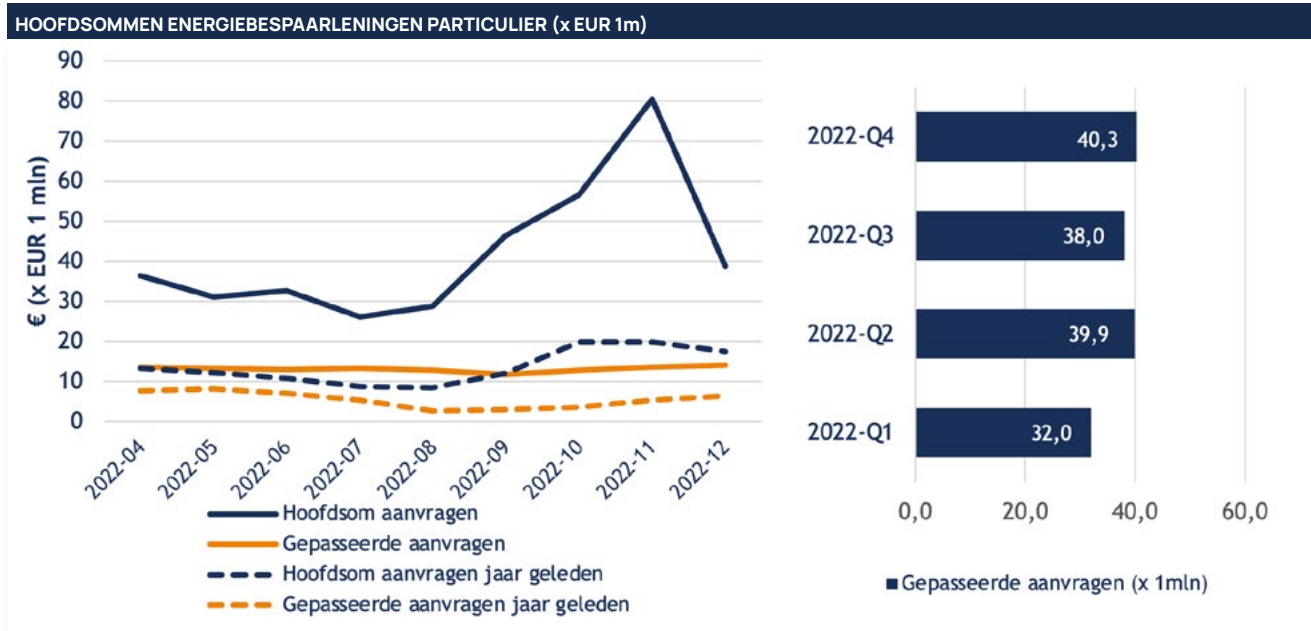
Bijna kwart aanvragen uit rentekortingsgebied

Het aandeel van de verstrekte leningen in een gebied met een rentekortingsregeling ten opzichte van het totaal aantal verstrekte leningen is in 2022 toegenomen van 19,1% naar 23,6%. De toename is voor 3,2% toe te schrijven aan de nieuwe regeling van de gemeente Den Haag.

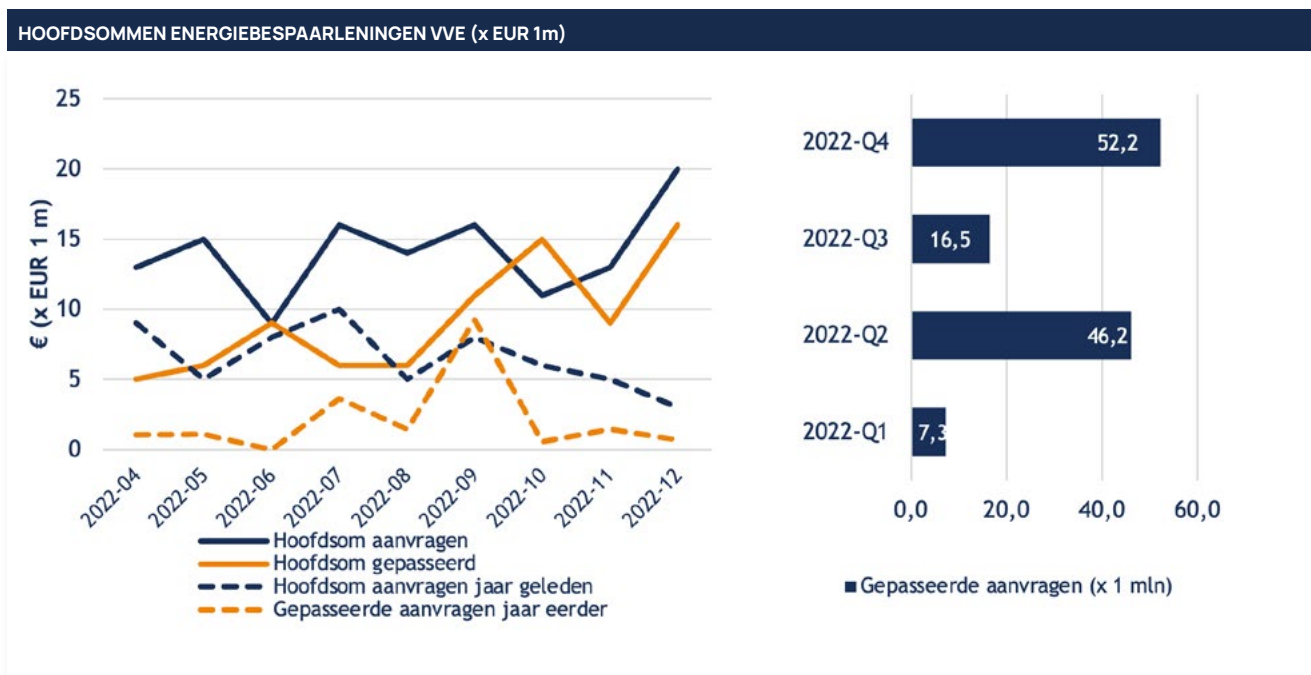
Portfolio overzicht

In 2022 werden 33.577 particuliere aanvragen gedaan met een totale hoofdsom van 474,6 miljoen euro (2021: 11.783 aanvragen met een totale hoofdsom van 169,1 miljoen euro). Het aantal gepasseerde leningen in 2022 was 10.977 (2021: 5049) met een totale hoofdsom van 150,2 miljoen euro. Dit is een stijging van 105% ten opzichte van 2021.

Leningbedrag VvE's bijna verviervoudigd

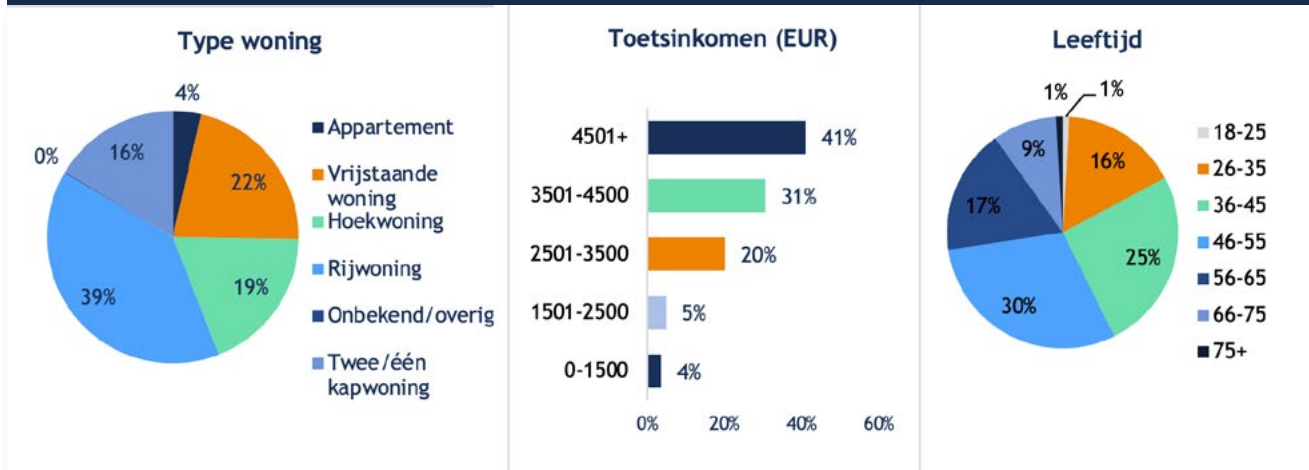
In 2022 werden in totaal 155 VvE-aanvragen gedaan met een totale hoofdsom van 133 miljoen euro (2021: 86 aanvragen met een hoofdsom van 76 miljoen euro). Het aantal gepasseerde VvE-leningen in 2022 was 91 met een omvang van 122 miljoen euro (2021: 58 leningen met een hoofdsom van 33,4 miljoen euro).

Aanvragen uit alle geleidingen

Zeker na het introduceren van de renteloze Energiebespaarlening en de EBL Combi (leningen die deels gefinancierd worden vanuit het NWF 2) heeft het Nationaal Warmtefonds als geheel grote stappen gezet in het vergroten van de toegankelijkheid. Het NWF is in staat om circa 99% van particuliere eigenaar-bewoners te kunnen bedienen in het verduurzamen van hun woning. In onderstaande grafiek laten we een aantal demografische factoren zien van mensen die een lening hebben aangevraagd bij het NWF (dit overzicht is exclusief aanvragen uit het NWF 2).

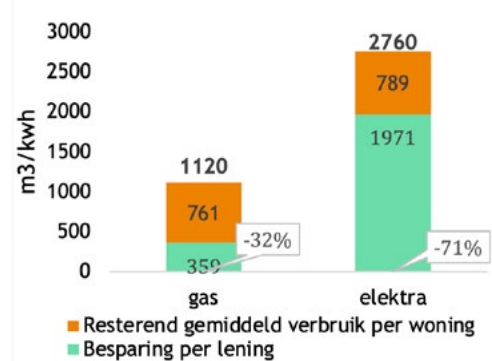
DEMOGRAFISCHE FACTOREN AANVRAGEN

Impact vergroot en verder in kaart brengen

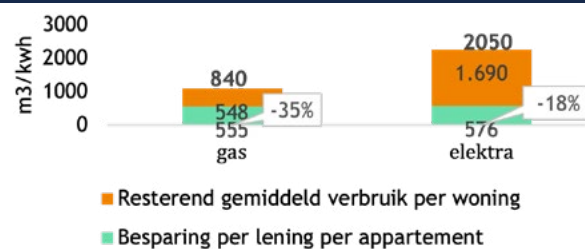
CO₂-REDUCTIE 2022: ENERGIEBESPAARLENINGEN PARTICULIEREN

De gemiddelde energieconsumptie per huishouden per jaar is in Nederland gelijk aan 2.760 kWh en 1.120 m³ gas zoals afgebeeld in de grafiek rechts. Voor iedere in 2022 verstrekte lening is de gemiddelde besparing per lening 1.971 kWh elektriciteit per jaar en 359 m³ gas per jaar, resulterend in een CO₂-besparing van 1.589 kg per jaar. De besparing op elektriciteit wordt grotendeels verklaard door de mogelijkheid tot het financieren van zonnepanelen.

CO₂-REDUCTIE 2022: VvE-LENINGEN

De gemiddelde energieconsumptie per appartement per jaar is in Nederland gelijk aan 2.050 kWh en 840 m³ gas zoals afgebeeld in de grafiek. De gemiddelde besparing per lening in 2022 is gelijk aan 555 m³ gas en 576 kWh, resulterend in een gemiddelde CO₂-reductie van 1.456 kg per lening per jaar.

De onderstaande grafiek geeft de CO₂-reductie weer op jaarbasis voor alle reguliere Energiebesparingen. De oranje kolom geeft de jaarlijkse CO₂-reductie weer en de donkerblauwe kolom geeft de cumulatieve CO₂-reductie weer van de jaren ervoor.

De maatregelen gefinancierd in 2022 leiden tot een jaarlijkse CO₂-reductie van 17,6 kt. De gemiddelde levensduur van de gefinancierde maatregelen is vijftien jaar. De in 2022 gefinancierde maatregelen leiden op deze termijn tot een reductie van 264,4 kt CO₂. Alle tot op heden gefinancierde maatregelen leiden tot een jaarlijkse CO₂-reductie van 48,1 kt CO₂. Uitgaand van een gemiddelde levensduur van vijftien jaar leiden deze maatregelen tot een besparing van 722,2 kt CO₂ op termijn.

CO₂-REDUCTIE OP JAARBASIS

Sustainable Development Goals

Door de uitbreiding van de financieringsmogelijkheden vergroot het NWF haar bijdrage aan de sustainable development goals. Om die reden zijn vanaf dit jaar ook doelstelling 1, 10 en 13 opgenomen.

Recent heeft het fonds een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om hierover concreter te rapporteren.

De recente stijging in energieprijzen heeft bij veel gezinnen energiearmoede tot gevolg. Dit zijn huishoudens waarbij doorgaans meer dan 10% van het inkomen wordt besteed aan het betalen van de energierekening. Het NWF helpt energiearmoede aan te pakken door het mogelijk maken van investeringen in energiebesparende maatregelen, zoals zonnepanelen, triple glas, vloer en muurisolatie. Daarnaast wordt verduurzaming gestimuleerd voor mensen met een laag inkomen doormiddel van de Energiebespaarlening met een rente van 0% voor klanten met een gezinsinkomen lager dan 45.014 euro.

Door het mogelijk maken van investeringen in zonnepanelen draagt het NWF bij aan het doel om meer betaalbare en herbruikbare energie te realiseren (meer specifiek doel 7.2: Het aandeel hernieuwbare energie doen toenemen).

Eind 2022 heeft het NWF een product gelanceerd voor huishoudens met een lager inkomen (gezinsinkomen lager dan 45.014). Lagere inkomens kunnen bij het NWF renteloos lenen. Dit draagt bij aan het doel om ongelijkheid te verminderen.

Een groot aandeel van de investeringen die huiseigenaren doen, hebben als doel het reduceren van het gasverbruik. Deze maatregelen, zoals bijvoorbeeld isoleren, dragen bij aan het verantwoord gebruiken van energie.

Het NWF maakt het mogelijk voor huishoudens om te investeren in maatregelen die het gasverbruik reduceren of vervangen door hernieuwbaardere bronnen zoals elektriciteit. Dit heeft tot gevolg dat huishoudens minder CO₂ uitstoten en daarmee draagt het NWF bij aan het reduceren van klimaatverandering.

1.4 Klantverhalen

Voor wie we er zijn

Het Nationaal Warmtefonds verstrekte in 2022 bijna 11.000 Energiebespaarleningen. Met iedere lening zetten we een volgende stap in het verder verduurzamen van de gebouwde omgeving. Of het nu gaat om de verduurzaming van een grootschalige VvE met 1.000 woningen of een particulier met beperkte leenruimte die we toch kunnen helpen met het isoleren van de woning. Iedere lening vertelt zijn eigen verhaal. We hebben een aantal van deze verhalen op een rij gezet.

Lees [hier](#) meer ervaringsverhalen.

VvE Energiebespaarlening

27 miljoen voor grootste VvE verduurzamingsproject van Nederland

Een van de grootste gezamenlijke verduurzamingsprojecten van Nederland vindt plaats in Amsterdam Zuidoost. In de wijk Holendrecht worden bijna 1.000 woningen verduurzaamd. De woningen zijn zogenaamd "gespikkeld" bezit, waarbij 700 woningen in handen zijn van woningcorporatie Eigen Haard en 235 woningen particulier bezit. In dit megaproject trok het Nationaal Warmtefonds samen op met Eigen Haard, de Gemeente Amsterdam en de VvE's. Het NWF verstrekte twee leningen van respectievelijk vijftien en twaalf miljoen euro aan VvE Senso I en VvE Senso II.

Lees [hier](#) meer over dit grootschalige project

"Een nieuwe ketel was geen oplossing, maar het aansluiten op een warmtenet zag ik ook niet zo zitten. Met de leencheck op de website van het Nationaal Warmtefonds kreeg ik snel en overzichtelijk inzicht in de verschillende scenario's. Dat je kunt inloggen met DigiD en daarmee je gegevens in één keer koppelt, is heel handig en scheelt veel tijd."

- Niek Hartmann

Reguliere Energiebespaarlening

Binnen drie weken een lening voor een warmtepomp

Na twaalf jaar gaf de gasketel van Niek Hartmann uit Enschede het op. Via de gemeente liet Niek een energiecoach langskomen en hij nam contact op met een aantal aannemers. De adviezen lagen ver uit elkaar, dus besloot Niek contact op te nemen met de verduurzamingsexperts op het online platform Tweakers. De keuze viel uiteindelijk op een warmtepomp. Hij vroeg een Energiebespaarlening aan voor 13.200 euro en dit was binnen drie weken rond. Over zeven jaar heeft Hartmann de lening afgelost en daarna zal de warmtepomp zelfs geld opleveren.

Lees [hier](#) meer over Nieks keuze voor de warmtepomp.

"De eerste bewoners waarbij de maatregelen zijn uitgevoerd, zijn blij. Ze geven aan dat het comfort duidelijk is gestegen en de stookkosten lager zijn. Het project dient als voorbeeld voor andere appartementencomplexen in Nederland. We hebben laten zien dat een uitzichtloze situatie met veel onderhoudskosten kan uitgroeien tot een duurzaam en toekomstbestendig plan dankzij de juiste samenwerking."

- Eef Mittendorp, bestuurslid VvE Senso 1

75+ lening

Verduurzaming na enorme stijging energieprijzen

Eigenlijk voelden Arie van Tuinberg en zijn partner zich niet zo genoodzaakt om hun woonboerderij uit 1982 te verduurzamen, totdat de energieprijzen enorm stegen in 2022. Voordat Arie het verduurzamingsproces inging, liet hij onderzoek doen naar de staat van de isolatie. Deze bleek gekrompen tot zo'n 40%, waardoor het pand op energielabel C uitkwam. Het stel wilde graag naar label A. Om dit te bereiken heeft het stel, op advies van een erkend installateur, de isolatie verbeterd en gekozen voor een lucht-water warmtepomp en zonnepanelen. Met de 75+ lening en de extra rentekortingsregeling van de provincie Friesland kon Arie in korte tijd zijn woonboerderij verduurzamen. De energiekosten daalden na de werkzaamheden met zo'n 1.000 euro per maand.

Lees [hier](#) meer over het verduurzamingsproces van Arie.

“My financial adviser alerted us to the National Warmtefonds. I was unaware of that financing option at the time, but it was a nice surprise! It was immediately clear what I needed to fill in where and it all went very quickly. Now we have a 100% comfortable and gas-free farmhouse. I'm very proud of that.”

- Arie van Tuinberg

“Ons verzamelinkomen is onder de 48.625 bruto, dus ik wist dat we waarschijnlijk goedkoper konden lenen. Dat dit tegen 0% rente kon, was een aangename verrassing. Tijdens de voorbereidingen van ons gouden huwelijk, kregen we een telefoontje. Onze lening werd eerder goedgekeurd dan verwacht. Dat maakte onze dag nóg mooier!”

- Gerrie en Steef

Renteloze Energiebespaarlening voor Gerrie en Steef

Voor Gerrie en Steef uit Olst gaf hun zoon de doorslag: het werd tijd om te verduurzamen. Het voornaamste doel van het stel was het verlagen van hun gasverbruik, dus kozen ze voor een warmtepomp in combinatie met vloerverwarming en zonnepanelen. Omdat ze bijna 75 zijn, konden ze bij de bank niet genoeg lenen. Het Nationaal Warmtefonds bood de oplossing en het stel sloot een lening tegen 0% rente af. In het voorjaar van 2023 wordt alles geïnstalleerd.

Lees [hier](#) meer over de renteloze lening van het stel uit Olst.

Energiebespaarlening met Combinatielening biedt uitkomst

Familie de Rooij zag hun energierekening vorig jaar almaar hoger worden. Hoewel het gezin graag wilde verduurzamen, beschikten ze niet over voldoende leencapaciteit. In coronatijd was het taxibedrijf van Marty de Rooij een stuk minder rendabel dan gemiddeld. Vijf inwonende kinderen én steeds hogere energiekosten maakten dat het gezin niet zomaar een bedrag voor verduurzaming paraat had. Ook lenen bij een bank was geen optie. De Energiebespaarlening met combinatielening bleek de uitkomst. Begin november diende hij zijn aanvraag in en aan het eind van de maand kon de lening verstrekt worden.

“Het aanvraagtraject via het Warmtefonds verliep heel snel. Het was eigenlijk direct duidelijk welke stappen ik moest zetten. Via de e-mail word je goed op de hoogte gehouden van de status van de aanvraag.”

- Marty de Rooij

1.4 Financieel rendement

Het NWF heeft geen rendementsdoelstelling en streeft naar een break-evenresultaat over de gehele looptijd van het fonds. De prognose van kosten en opbrengsten over de gehele looptijd van het fonds (rekening houdend met de risico's die door het fonds worden gelopen) vormt daarmee de basis voor het vaststellen van kostendekkende klanttarieven.

De resultaten in de jaarrekening worden in belangrijke mate bepaald door de verslaggevingsregels waarbij het NWF probeert kosten en opbrengsten zo goed mogelijk in de tijd te matchen. Over 2022 wordt een negatief resultaat getoond van 3.484.000 euro. Er wordt verwacht dit in de toekomst met positieve resultaten goed te maken.

Op basis van de huidige marktomstandigheden en inschattingen verwachten we alle bankleningen en de achtergestelde leningen die door BZK zijn verstrekt, terug te kunnen betalen.

1.5 Vooruitblik

De vraag naar Energiebespaarleningen van particuliere huiseigenaren is als gevolg van de hoge energieprijzen tot een ongekend niveau gestegen. Het NWF houdt rekening met een aanhoudend hoge vraag naar financiering, zowel van particulieren als van VvE's.

De energiecrisis en hoge energiekosten raken vooral mensen met een lager inkomen. Vaak heeft deze groep geen spaargeld om energiebesparingsmaatregelen te nemen en ook geen toegang tot financiering. De initiatieven die het NWF in samenwerking met BZK heeft ontwikkeld, richten zich specifiek op deze doelgroep. De renteloze Energiebespaarlening, maar ook de Energiebespaarlening met Combinatielening voor mensen zonder leencapaciteit en de eerder geïntroduceerde Energiebespaarhypotheek zullen in 2023 daar mogelijk een belangrijke rol spelen. Het Nationaal Isolatieprogramma zal in de komende jaren een impuls geven aan de verduurzaming van wijken met slechte energielabels en gemiddeld lagere inkomens, waarbij bovengenoemde leningsvormen een rol kunnen spelen in de financiering. In 2023 verruimt het NWF de financieringsmogelijkheden voor mensen met bepaalde negatieve BKR noteringen, zodat er voor bijna iedereen een financieringsmogelijkheid geboden kan worden om de eigen woning te verduurzamen.

Opschalen en versnellen

Het NWF en haar dienstverleners schalen de bedrijfsvoering op en blijven werken aan een efficiënter, klantvriendelijker aanvraagproces om te voldoen aan de huidige grote vraag naar nieuwe leningen en de uitbreiding van ons productaanbod. Het NWF werkt aan verdere vereenvoudiging van het aanvraagproces voor individuele woningeigenaren om het krijgen van financiering voor verduurzaming te versnellen. Afgelopen jaar is onderzoek gedaan naar de ervaringen van gebruikers. Op basis hiervan heeft het NWF een aantal prototypes getest bij consumenten. Het NWF gaat deze verbeteringen stapsgewijs doorvoeren. Een voorbeeld daarvan is het aanbrengen van een "knip" tussen financieel akkoord (kredietacceptatie) en verduurzamingsakkoord (aantonen dat het geld gebruikt wordt voor verduurzaming). Hierdoor krijgen aanvragers eerder terugkoppeling op hun aanvraag en weten ze sneller waar ze aan toe zijn. Tevens is het NWF begin 2023 gestart met doorlopend meten in hoeverre woningeigenaren het NWF aanbevelen bij vrienden en kennissen. Deze continue terugkoppeling geeft sturing aan verdere verbetering van het klantproces.

Ook voor VvE's zijn wij voorbereid om nog meer aanvragen dan in 2022 te kunnen verwerken. Voor het financieren van de verduurzaming voor VvE's heeft het NWF een aanpak gelanceerd onder de titel "Vereenvoudigen en Versnellen". Aan de basis hiervan ligt een bedieningsmodel waarin de complexiteit van de aanvraag het bijbehorende aanvraagproces bepaalt. Deze aanpak kenmerkt zich door een sterke vereenvoudiging van de aanvraagprocedure waar dat mogelijk is. Hierdoor worden de administratieve inspanningen voor de VvE sterk beperkt en nemen de kosten en de doorlooptijd navenant af. Niet alleen is de VvE hierdoor sneller in staat de werkzaamheden uit te voeren, maar wordt ook de

drempel voor het aanvragen en doorlopen van het financieringsproces lager. Deze werkwijze wordt al ingezet voor de kleinere VvE's (minder dan 8 wooneenheden) en leidt daar tot een aanzienlijke afname in doorlooptijd. Een kortere doorlooptijd draagt bij aan het beperken van de onzekerheden over de uiteindelijke investering, wat van belang is voor de besluitvorming binnen de VvE.

De wereldwijde economische vooruitzichten zijn momenteel zeer onzeker. Dit kan ook van invloed zijn op de vraag naar Energiebespaarleningen. Hoewel de huidige productie van nieuwe leningen ver voorligt op vorig jaar, bestaat de kans dat de toekomstige productie wordt beïnvloed door de ongunstige ontwikkeling van de rente. Het NWF wordt net als alle andere financiële instellingen getroffen door de stijgende financieringskosten, maar blijft profiteren van de financiële steun van BZK en gunstige leningsvoorwaarden van haar banken. Het NWF heeft geen winstdoelstelling en streeft naar break-even gedurende de gehele looptijd van het fonds. Hierdoor zijn we in staat onze klanten concurrerende leningsvoorwaarden aan te bieden, maar wordt marktverstoring vermeden.

2. GOVERNANCE

2.1 Juridische structuur

Stichting Nationaal Warmtefonds is op 18 december 2013 opgericht. Het is een stichting zonder winstoogmerk. De akte van oprichting bevat de statuten, waarin de governance van het NWF is geregeld en verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht vastliggen.

2.2 Bestuur en raad van toezicht

Stichting Nationaal Warmtefonds heeft een bestuur en raad van toezicht. Het bestuur neemt het investeringsreglement in acht bij het besturen van de stichting en legt periodiek verantwoording af aan de raad van toezicht en informeert de stakeholders. De raad van toezicht houdt toezicht, moet goedkeuring verlenen aan bestuursbesluiten die van wezenlijk belang zijn voor de stichting en adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd.

2022 stond vooral in het teken van het creëren van een stabiele organisatie rondom de fondsuitvoerder en fondsmanager en het verkrijgen van financieel commitment om verder te groeien van 1,2 miljard euro naar 3,5 miljard euro. Er werd hiervoor een nieuw organisatiemodel ontwikkeld en geïmplementeerd. Voor een vierde bestuurder loopt de beoordeling bij de AFM.

Het bestuur heeft dertien keer een reguliere bestuursvergadering gehouden. Daarnaast werd er drie keer met de raad van toezicht vergaderd en additioneel veelvuldig overlegd met de serviceproviders, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de financiers, interne en externe auditors en overige bestaande en potentieel nieuwe stakeholders en marktpartijen. Het bestuur heeft verder in 2022 continu aandacht gehad voor en gewerkt aan de doorontwikkeling van:

- de investeringsreglementen
- de acceptatiecriteria
- algemeen en specifiek beleid
- het risicomanagement
- de compliance en governance processen
- de treasury tools en balansmanagement
- het internal audit plan
- het pricing model
- het portaal

Samenstelling van het bestuur

De leden van het bestuur worden door de raad van toezicht benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid van een niet-bindende voordracht.

Het bestuur bestaat uit:

- De heer E.J.G.V. Boers RE RA, voorzitter bestuur
- Mevrouw M. Brans MSc, lid bestuur
- De heer F.B. Overdijk, treasurer bestuur

Vlnr: Dhr. Boers, Mevr. Brans, Dhr. Overdijk

Rooster van aftreden

Conform de statuten worden de bestuursleden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. De leden treden af volgens een door de raad van toezicht vastgesteld rooster van aftreden. Aftredende leden zijn herbenoembaar voor nog één termijn van vier jaar. Een bestuurder kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen – ter beoordeling van de raad van toezicht – daartoe aanleiding geven. Begin 2023 verwacht het bestuur een vierde bestuurder aan te kunnen stellen om het bestuur compleet te maken.

Rooster van aftreden bestuur

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd per	Einde termijn
E.J.G.V. Boers RE RA	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2021	10 april 2025
M. Brans MSc	Lid	1 mei 2019	1 mei 2023		
F.B. Overdijk	Treasurer	29 september 2022	29 september 2026		

Nevenfuncties

De heer E.J.G.V. Boers RE RA, voorzitter bestuur

- Commissaris bij Coöperatie Univé U.A. en tevens voorzitter van Audit Committee
- Bestuurder bij Coöperatie Medisch Specialisten (CMS) Gelre U.A.
- Lid van de Raad van Toezicht van het Fonds Duurzaam Funderingsherstel
- Voorzitter van Ahold Delhaize Pensioenfonds • Voorzitter van de Raad van Toezicht van Pensioenfonds Metaal en Techniek
- Lid van de Raad van Toezicht van Syntrus Achmea Real Estate & Finance (SAREF) PVF Particuliere Hypothekenfonds

Mevrouw M. Brans MSc, lid bestuur

- Directeur Vastgoedonderhoud bij Woningcorporatie Stichting de Alliantie
- Niet-uitvoerend bestuurder de Alliantie VvE Diensten B.V.

De heer F.B. Overdijk, treasurer bestuur

- Eigen onderneming
- Directieadviseur Solidiam N.V.
- Bestuurder van Wijn & Ontmoeten B.V.
- Bestuurslid van het Genootschap Voet van Oudheusden

Samenstelling van de raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht worden door de minister van BZK benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid van een niet-bindende voordracht van een lid, niet zijnde de voorzitter.

De raad van toezicht bestaat uit:

- De heer L.C. van Dijke, voorzitter raad van toezicht
- Mevrouw Drs. V.O. Luijendijk, lid raad van toezicht
- De heer J.C. Beerman, lid raad van toezicht

Roosters van aftreden

Conform de statuten worden de leden van de raad van toezicht benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. De leden treden af volgens een door de raad van toezicht vastgesteld rooster van aftreden. Leden zijn herbenoembaar voor maximaal nog één termijn van vier jaar. Een volgens het rooster aftredend lid van de raad van toezicht kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen - ter beoordeling van de raad van toezicht - daartoe aanleiding geven.

Rooster van aftreden raad van toezicht

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd per	Einde termijn
L.C. van Dijke	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2021	10 april 2025
Drs V.O. Luijendijk	Lid	24 maart 2021	24 maart 2025		
J.C. Beerman	Lid	29 september 2022	29 september 2026		

Nevenfuncties

De heer L.C. van Dijke, voorzitter raad van toezicht

- Ondernemer LinK I Public Affairs
- Voorzitter bestuur van de Brede Stroomversnelling
- Adviseur van de ChristenUnie Tweede Kamerfractie
- Voorzitter van Mission Possible

Mevrouw drs V.O. Luijendijk, lid raad van toezicht

- Bestuurder Woningcorporatie Stichting Eigen Haard
- (interim) directeur-bestuurder Woningstichting Nijkerk
- Lid van de toetsingscommissie van het Anton Jurgens Fonds
- Directeur/eigenaar Waarde V.O.L. advies, bestuur en toezicht
- Adviseur van de gemeente Zuidplas (inzake Nationaal Programma Landelijk Gebied)
- Lid Raad van Commissarissen (en voorzitter van de remuneratiecommissie) van Stichting Woonstad Rotterdam (per 1-1-2023)
- Lid Raad van Commissarissen Haven Moerdijk N.V. (per 1-2-2023)"

De heer J.C. Beerman, lid raad van toezicht

- President-commissaris Zwanenberg Food Groep BV
- Voorzitter Raad van Toezicht Hogeschool Rotterdam

Beloningsbeleid

De raad van toezicht stelt de beloning en verdere arbeidsvoorwaarden van het bestuur en raad van toezicht vast. De hoogte van deze vergoeding en de voorwaarden moeten aansluiten bij wat passend wordt geacht als vergoeding en voorwaarden voor vergelijkbare werkzaamheden in de publieke sector en mogen niet hoger zijn dan het maximum van 216.000 euro (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector).

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT stelt een wettelijk maximum aan de bezoldiging van (top)functionarissen in de (semi)publieke sector en bevat regels over het openbaar maken van de bezoldiging. Bij het bepalen van de bezoldiging van haar functionarissen volgt het NWF de uitgangspunten als vastgelegd in de WNT. Alle functionarissen bij het NWF ontvangen een jaarlijkse bezoldiging die binnen de WNT-norm van het algemene bezoldigingsmaximum valt. Naast de WNT is op het NWF de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen Wft (Wbfo) van toepassing. De beloning die wordt ontvangen door de functionarissen bij het NWF bestaat uit een vaste beloning, op basis van de omvang van hun functie, plus een onbelaste onkostenvergoeding. Het fonds keert geen variabele beloningen uit aan haar functionarissen. Er zijn tot op heden door het NWF geen vertrekvergoedingen uitgekeerd aan functionarissen die op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden en/of die de normen van de Wbfo inzake de maximale vertrekvergoeding overschrijden. De bezoldiging gegevens van het bestuur en de raad van toezicht zijn in de jaarrekening bij de toelichting op de staat van baten en lasten opgenomen.

2.3 Fondsmanagement

Het NWF heeft geen eigen personeel, maar besteedt de ondersteunende en operationele werkzaamheden uit aan één of meer partijen onder de verantwoordelijkheid en aansturing van het bestuur. Het bestuur houdt volledige verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden en de activiteiten van het Nationaal Warmtefonds.

De volgende taken zijn door het NWF uitbesteed:

- Bestuursondersteuning. Dit betreft de ondersteunende werkzaamheden van het bestuur op het gebied van fondsmanagement, secretariaat, financiën, verslaggeving, risicomanagement, communicatie en procesbegeleiding van de doelgroepen.
- Uitvoering. Dit betreft het beoordelen van leningsaanvragen, verstrekken, registreren, incasseren en beheren van leningen en de financiële administratie.

Managementteam

Vanaf 1 januari 2023 beschikt het NWF over een managementteam. Het managementteam ondersteunt het bestuur bij de operationele uitvoering van het fonds en de aansturing van de partijen waar de werkzaamheden aan zijn uitbesteed. Het managementteam bestaat uit een fondsdirecteur, een manager finance en control, ketenmanager particulieren en een ketenmanager VvE en maatschappelijk vastgoed.

Vlnr: Dhr. Peggeman, Dhr. Lindenberg, Dhr. Te Molder

De uitvoeringsorganisatie zal te allen tijde beschikken over een eigen vergunning van de AFM ten behoeve van het bemiddelen in consumptief krediet. De governance van de dienstverleners dient adequaat en transparant te zijn vormgegeven. Het NWF is overeengekomen en controleert dat de dienstverleners voldoen aan de eisen die gesteld worden op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en dat de dienstverleners beschikken over juridische en compliance ondersteuning teneinde het NWF ten aanzien van die onderwerpen te ondersteunen. Het NWF is overeengekomen met de dienstverleners dat zij er zorg voor dragen dat de medewerkers die betrokken zijn bij het fonds doorlopend blijven voldoen aan de gestelde vakbekwaamheidseisen.

Het NWF besteedt haar taken uit aan Zanders voor de bestuursondersteuning en Polestar voor de uitvoeringsorganisatie. De portefeuille van verstrekte leningen die zijn aangevraagd tot 1 juli 2021 worden beheerd door de uitvoeringsorganisatie Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). Dit alles onder de verantwoordelijkheid en aansturing van het bestuur. Daarnaast heeft het NWF een overeenkomst

met Ohpen voor het beschikbaar stellen van haar IT-platform en de software voor het verstrekken en beheren van leningen. Polestar verzorgt tot 31 december 2022 de operationele aansturing van Ohpen, vanaf 1 januari 2023 is deze taak overgedragen aan het managementteam van het NWF. Het bestuur houdt volledige verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden en de activiteiten van het fonds.

De uitvoerder (Polestar) beschikt sinds 1 oktober 2021 over een eigen vergunning van de AFM ten behoeve van het bemiddelen in hypotheecair en consumptief krediet. De governance van de dienstverleners is adequaat en transparant vormgegeven.

2.4 Wet- en regelgeving

Dagelijkse beleidsbepalers en personen die belast zijn met het toezicht op het beleid en de algemene zaken van financiële ondernemingen die over een AFM vergunning beschikken, dienen conform de Regeling eed of belofte financiële sector een eed of belofte af te leggen. Het voltallige bestuur, de raad van toezicht en alle medewerkers van de service providers en bestuursondersteuning hebben de eed of belofte afgelegd.

Governance

De stichting hecht aan haar reputatie als deskundige, solide en integere financiële partij. Het NWF beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 2:60, eerste lid, Wet op het financieel toezicht (Wft). Het fonds heeft haar governance op orde en beschikt over een goed toegeruste werkorganisatie.

Internal audit

In het kader van de three lines of defence heeft het NWF naast de accountant Mazars (vierde lijn) een derde (externe) auditor aangesteld (BDO) en wordt de tweede lijn controle ingevuld door Zanders via de bestuursondersteuning (compliance manager en riskmanager).

Voor de internal auditfunctie is accountantsorganisatie BDO in 2021 aangesteld. Vanaf het boekjaar 2022 verrichten zij werkzaamheden op het gebied van internal audit.

Deze internal auditfuncties functioneren onder verantwoordelijkheid van het bestuur, en hebben een rechtstreekse escalatielijns naar de raad van toezicht. Het bestuur stelt een accountantskantoor voor aan de raad van toezicht, de raad van toezicht benoemt.

Accountant

Het NWF heeft Mazars N.V. aangesteld als externe accountant van het fonds. De accountant verricht de controle op de jaarrekening en jaarverslag van het NWF en de daarmee samenhangende processen.

2.5 Risicomanagement

De hoofddoelen die het Nationaal Warmtefonds met risicomanagement nastreeft zijn als volgt geformuleerd:

- Duidelijke rolverdeling tussen taken van het NWF en uitbestedingsorganisatie
- Het bepalen van de risicobereidheid van het NWF
- Het creëren van een risicobewuste cultuur (het geheel van normen en waarden, houding en gedrag, kennis en begrip van risico's binnen het NWF)
- Het inzicht behouden van de risico's die NWF loopt
- Het beheersen van de risico's die het NWF loopt binnen de bestaande processen

Rollen en verantwoordelijkheden

Alle werkzaamheden worden in beginsel uitgevoerd voor rekening en risico van het fonds. De bestuursondersteuning en uitvoerder voeren alle operationele werkzaamheden uit en ondersteunen het bestuur bij het beheer van het fonds. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de serviceovereenkomsten. Op grond van deze afspraken dienen de fondsbeheerder en dienstverleners alle operationele processen goed in te richten en te beheersen. Het risicomanagementbeleid van het fonds is gericht op een zorgvuldige en voortdurende bewaking en beheersing van de risico's die voortvloeien uit alle activiteiten van het fonds, inclusief de activiteiten van de fondsbeheerder en dienstverleners. Bij het bepalen van de risico's is het waarborgen van de continuïteit van het fonds leidend. Er zijn geen aanwijzingen dat de continuïteit van het fonds in gevaar komt.

Risicobereidheid

Het NWF streeft naar een laag (rest) risico. Dit betekent dat het fonds op sommige onderdelen (bijvoorbeeld kredietrisico) meer risico loopt, maar dat de risico's worden afgedicht door adequate maatregelen (zoals een subsidie). Het fonds wordt deels gefinancierd met publieke middelen en heeft geen winstoogmerk. De inzet van publieke middelen vereist grote zorgvuldigheid en een risicomijdende houding. De beheersmaatregelen zijn daarom zo ingericht dat ze bijdragen aan een laag risicoprofiel. Het beleid is gericht op voortdurende en zorgvuldige risicobewaking en -beheersing.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het risicobeheersingsbeleid en stelt de kaders vast waarbinnen acties en rapportages worden uitgevoerd. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de keuze om bepaalde risico's te accepteren of te vermijden of om ervoor te zorgen dat de juiste beheersmaatregelen worden genomen.

Systematische onderzoeks- en analysemethode

Een belangrijk onderdeel van het adequaat implementeren van risicomanagement is een risicomanagement-raamwerk. Onderdeel van dit raamwerk is een cyclisch proces bestaande uit inventariseren, analyseren, uitvoeren van beheersmaatregelen en beoordelen op effectiviteit, daarover rapporteren en waar nodig bijsturen.

Risico-identificatie

Periodiek worden risico's opnieuw gedefinieerd of opnieuw geëvalueerd. Deze risico's zijn opgenomen in de zogenaamde heatmap van het NWF. Deze heatmap geeft een algemeen beeld van alle risico's waaraan het fonds is blootgesteld. Vervolgens worden specifieke risico's beschreven inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen. De risico's worden gewogen op basis van de kans dat ze zich voordoen en de impact die het optreden van deze risico's kan hebben. Op basis van hun gewicht worden de risico's in de heatmap geplaatst. Per geïdentificeerd risico worden één of meerdere beheersmaatregelen geformuleerd. Nadat de beheersmaatregelen zijn geformuleerd, wordt het netto risico beoordeeld. Periodiek worden de risico's en de effectiviteit van de geïmplementeerde beheersmaatregelen beoordeeld en worden indien nodig vervolgacties ondernomen.

Risicorapportage

Risico's worden gerapporteerd aan en vervolgens beoordeeld door het bestuur van het fonds. Het beheersen van het renterisico is een belangrijk onderdeel van de risicomanagementactiviteiten. De berekening van de renterisico gap, een maatstaf die door het fonds wordt gebruikt om de mismatch tussen activa en passiva te beoordelen, is afhankelijk van bepaalde aannames die regelmatig worden herzien. Het NWF is zeer liquide. Het fonds houdt zijn overliquiditeit voor een groot deel bij de overheid ("schatkistbankieren") en de rest bij banken, terwijl het de timing van de betalingen proactief door de overheid beheert.

Het kredietrisico wordt continu beoordeeld door middel van het debiteurenbeheerproces, dat elke betalingsachterstand automatisch aanpakt door middel van specifiek gedefinieerde acties. Daarnaast wordt de uitstaande

portefeuille elk kwartaal beoordeeld. Het fonds heeft per 31 december 2022 een voorziening van 219.000 euro. Cumulatief is slechts 25.000 euro volledig afgeschreven gedurende de hele looptijd. Gezien de omvang van het fonds is dit een beperkt bedrag. Tot nu toe liggen de kredietverliezen ver onder de verwachte verliezen waarmee rekening wordt gehouden bij het bepalen van de consumentenrente.

In 2020 werd duidelijk dat één van de VvE's in financiële problemen kwam. De aannemer ging failliet terwijl slechts een deel van het project werd opgeleverd. De VvE heeft een aanvullende lening aangevraagd om het project af te ronden. De bestaande lening loopt nog. Het NWF is in onderhandeling over een financiële herstructurering inclusief het verstrekken van een aanvullende lening aan de VvE en de andere financierende partij (gemeente). Het fonds verwacht in de eerste helft van 2023 overeenstemming te bereiken en acht het op dit moment niet nodig om een voorziening op deze lening te nemen, hoewel dit besluit zal worden heroverwogen zodra een definitief akkoord is bereikt.

Risicobeoordeling

Het fonds heeft de risico's in kaart gebracht en de kansen en gevolgen bepaald. De risico's zijn in kaart gebracht en er zijn beheersmaatregelen getroffen om de risico's te mitigeren tot het gewenste risicoprofiel. De risicomanager rapporteert periodiek de risico-evaluatie aan het bestuur door middel van bovengenoemde heatmap. Indien nodig worden aanvullende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat het risico het gewenste risicoprofiel niet overschrijdt. Het bestuur is van mening dat de risico's afdoende worden beheerst.

3. JAARREKENING

3.1 Balans

Inclusief resultaat bestemming

Activa	31 december 2022	31 december 2021
(bedragen x 1.000 euro)		
1 Immateriële vaste activa	3.167	1.967
Financiële vaste activa		
2 Energiebespaarleningen	382.503	301.659
3 Aardgasloze Energiebespaarleningen	933	1.091
4 VvE Energiebespaarleningen	238.143	137.432
5 Scholen Energiebespaarleningen	2.240	1.631
6 Geactiveerde transactiekosten leningen	6.113	1.099
Overige langlopende financiële vaste activa		
7 Reële waarde mutatie NWF 2	31.813	-
7 Achtergestelde lening NWF	5.687	-
7 Subsidie NWF 2	10.609	977
Vlottende activa		
8 Vorderingen en overlopende activa	1.419	1.918
9 Liquide middelen	255.465	163.952
TOTAAL ACTIVA	938.092	611.726

Passiva	31 december 2022	31 december 2021
(bedragen x 1.000 euro)		
Eigen vermogen		
10 Algemene reserve	-2.965	-2.661
Resultaat boekjaar	-3.484	-304
11 Bestemmingsreserve BZK-lening	168.161	131.597
12 Voorzieningen		
Rentedekkingsfonds Rijk	2.484	1.664
Rentedekkingsfonds regionale variant	5.821	4.460
Overige Rijkssubsidie	23.892	812
Vooruit ontvangen bijdrage BZK (NWF 2)	42.422	28.674
Langlopende schulden		
13 Achtergestelde BZK-lening	60.526	51.106
14 Langlopende lening financiers	374.427	309.834
Kortlopende schulden		
15 Overige schulden en overlopende passiva	266.808	86.544
TOTAAL PASSIVA	938.092	611.726

3.2 Winst- en verliesrekening

(bedragen x 1.000 euro)		Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd
		2022	2022	2021
BATEN				
16	Rentebaten	8.950	9.400	8.073
17	Bijdrage rentekorting Rijk	288	283	335
18	Bijdrage rentekorting regionale variant	839	639	744
19	Overige baten	812	296	2.080
	TOTAAL BATEN	10.889	10.618	11.232
LASTEN				
Operationele lasten				
20	Management fee	-8.498	-6.501	-5.854
21	Agency fee	-50	-50	-50
22	Algemene kosten	-1.653	-914	-2.477
23	Marketing kosten	-314	-299	-60
24	Afschrijvingen	-290	-203	-104
25	Voorziening oninbaarheid	-59	-267	70
	TOTAAL operationele lasten	-10.864	-8.234	-8.475
26	Rente lopende rekening	60	-75	-471
27	Commitment fee	-238	-421	-83
28	Garantie fee	-781	-781	-798
29	Rentelasten	-2.550	-2.160	-1.709
	TOTAAL financieringslasten	-3.509	-3.436	-3.061
30	BZK-lening	39.408	34.085	2.972
30	Mutatie reële waarde BZK-lening	-3.127	-2.926	-2.488
	TOTAAL overige baten en lasten	36.281	31.159	484
	RESULTAAT voor bestemming	32.797	30.107	-180
30	Mutatie bestemmingsreserve BZK-lening	-36.281	-31.159	-484
	RESULTAAT na bestemming	-3.484	-1.052	-304

Het verschil tussen operationele opbrengsten en kosten is in 2022 negatief. In 2022 heeft het NWF verder geïnvesteerd in verbetering van de IT-omgeving en ontwikkeling van nieuwe producten waardoor dit negatieve verschil is ontstaan. In deze fase zullen extra operationele en uitvoeringskosten worden gemaakt zonder dat dit directe opbrengsten oplevert. De rentetarieven zijn zo vastgesteld dat het NWF tijdens de looptijd van het fonds ten minste kostendekkend kan werken. Dit betekent dat de in 2022 gerapporteerde verliezen in de toekomst zullen worden gedekt door winsten (nadat alle leningen zijn verstrekt).

3.3 Kasstroomoverzicht

(bedragen x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2022		Gerealiseerd 2021	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Operationeel resultaat		25		2.758
- Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen en waardeverminderingen	290		104	
Mutatie voorzieningen	28.445		2.400	
		28.735		2.504
- Verandering in werkkapitaal:				
Vorderingen	479		-645	
Kortlopende schulden	454-		878	
		24		233
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		28.784		4.594
Betaalde provisie	-		-	
Betaalde commitment fee	-192		-85	
Betaalde garantie fee	-795		-850	
Betaalde interest	-2.147		-2.372	
		-3.134		-3.307
Kasstroom uit operationele activiteiten		25.650		2.187
Investerings	-1.490		-2.070	
		-1.490		-2.070
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		24.160		-
In lopende jaar gepasseerde leningen	-261.236		-106.735	
Uit vorig jaar ingegane leningen			-4.300	
Transactiekosten	-5.014		-1.099	
Totaal ingegane leningen		-266.250		-112.133
Mutatie leningen in bouwdepot		95.875		-13.397
Ontvangen aflossingen Energiebespaarlening		79.200		79.773
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-67.015		-45.640
Mutatie subsidie NWF 2	-662		-977	
Ontvangen geldlening	140.000		135.000	
Ontvangen BZK achtergestelde lening	56.600		21.400	
Aflossing geldlening	-37.409		-28.908	
		158.529		126.515
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		91.514		80.875
Toename geldmiddelen		91.514		80.875
Openingsbalans		163.952		83.077
Mutatie boekjaar		91.514		80.875
Eindbalans		255.466		163.952

3.4 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Tenzij anders weergegeven, worden bedragen in de jaarrekening vermeld in duizenden euro's.

Doelstelling en activiteiten

De Stichting Nationaal Warmtefonds (KVK-nummer 59439122), statutair gevestigd te 's-Gravenhage, is een organisatie met een maatschappelijke doelstelling. Volgens de statuten luidt de doelstelling:

“Het bevorderen van energiebesparende maatregelen aan woningen door (samenwerkende) eigenaar-bewoners en aan gebouwen van scholen”.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen en de bepalingen volgens Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven', die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van het fonds zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, commitment fee en provisie zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De mutaties op de Energiebespaarleningen zijn opgenomen als kasstroom uit investeringsactiviteiten. Ontvangen gelden en betaalde aflossingen aan financiers zijn opgenomen als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder de aanpassing in de waardering van de BZK-lening op basis van RJ 290, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Financiële instrumenten

Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn bij eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde, de vervolgwaaarding vindt plaats tegen de (geamortiseerde) kostprijs. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien er niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument of door opgaven van derden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa (IVA)

Kosten die verband houden met de implementatie van de business rules van het NWF in het IT-systeem van Ohpen, en de implementatiekosten van het treasury-systeem en het inrichten van de IT-omgeving worden geactiveerd als immateriële vaste activa. Op het actief wordt afgeschreven over de gebruiksduur van de IT-systemen. Het NWF hanteert derhalve voor de IVA een afschrijvingstermijn van maximaal tien jaar.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen portefeuille aan verstrekte Energiebespaarleningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Eventuele bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en verantwoord in de staat van baten en lasten.

Bij het afsluiten van het krediet worden kosten gemaakt door de uitvoeringsorganisatie, zogenoemde kosten om te zorgen dat de transactie tot een succes komt. De kosten zijn verdisconteerd in het rentetarief van de lening. Het NWF waardeert leningen initieel tegen reële waarde plus transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan het verstrekken van de leningen. Vervolgens wordt de lening gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

RJ 290.501 geeft aan dat in het geval van waardering na de eerste verwerking tegen (geamortiseerde) kostprijs, dat de transactiekosten moeten worden verwerkt in de eerste waardering. Door toepassing van de effectieve-rentemethode worden de transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst en verlies verwerkt. Voor het inzicht zijn de transactiekosten apart weergegeven.

Overige vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Voorzieningen

Voorziening voor Rentedekkingsfonds

Het Rentedekkingsfonds betreft een vooruit ontvangen exploitatiesubsidie met als doel het dekken van de rentekortingen op de leningen waarop een rentekorting is verkregen. De subsidie valt vrij ten gunste van het resultaat in de periode waarin de daadwerkelijk gegeven rentekorting (de gesubsidieerde lasten) worden verwerkt. Het Rentedekkingsfonds heeft een langlopend karakter.

Overige Rijkssubsidie

De voorziening voor overige (Rijks) subsidie betreft een vooruit ontvangen subsidie ter dekking van marketingdoeleinden of specifieke projecten. De voorziening wordt op reële waarde gewaardeerd. De werkelijk gemaakte kosten worden in mindering gebracht op deze subsidie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden, worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd,; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Rentebaten

De rentebaten bestaan uit de ontvangen rentebaten en de betaalde rentelasten op de Energiebespaarlening, de rentemarge wordt op basis van het toerekeningsbeginsel verantwoord in de staat van baten en lasten voor alle rentedragende instrumenten.

3.5 Toelichting op de balans

Activa

1. Immateriële vaste activa

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	1.967	-
Investeringsen	1.490	2.070
Afschrijving	-290	-104
Stand per ultimo	3.167	1.967

Kosten die verband houden met de implementatie van de bedrijfsregels van het Nationaal Warmtefonds in het IT-systeem van Ohpen en de kosten voor het implementeren van het treasury systeem en het opzetten van de IT-omgeving worden geactiveerd als immateriële vaste activa. De investering wordt afgeschreven over de gebruiksduur van de IT-systemen. Het NWF hanteert daarom een afschrijvingstermijn tot het einde van het contract van de IT-applicatie voor de immateriële vaste activa.

2. Energiebespaarleningen

Het verloop van de portefeuille naar schuldrest is als volgt:

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022			31 december 2021		
	aantal	bedrag	gem. rente %	aantal	bedrag	gem. rente %
Beginstand	28.593	301.797	1,85	27.312	299.220	1,93
Bij: verstrekte leningen	10.965	149.433	2,41	5.047	72.315	1,71
Af: extra/ algehele aflossing	3.988	34.440	1,66	3.766	39.105	1,91
Af: afboeking				-	-	-
Af: aflossing in maandbedragen		34.119			30.633	
Stand per ultimo	35.570	382.671	2,19	28.593	301.797	1,85
Voorziening		-167	-0,04%		-138	-0,05%
Stand naar voorziening		382.503			301.659	

Per 31 december 2022 bestond de totale portefeuille uit ruim 35.500 Energiebespaarleningen met een volume van 383 miljoen euro. De financiële vaste activa zijn langlopend.

Voorziening in 2022

Er is een analyse gemaakt van de openstaande vorderingen. De netto toename van de voorziening bedroeg in 2022 59.000 euro, resulterend in een totale voorziening van 219.000 euro. Over het algemeen zijn deze leningen meer dan drie maanden achterstallig. Enkele klanten hebben om ondersteuning bij debiteurenbeheer gevraagd. De kans dat de Energiebespaarleningen in de laatste categorie nog verhaalbaar zijn, wordt klein geacht. De relatief grote vrijval wordt verklaard doordat het NWF minder vorderingen langer dan 90 dagen heeft uitstaan. Ook zien we dat meer debiteuren hun achterstand kunnen inhalen. Drie leningen zijn sinds de oprichting van het fonds als definitieve verliezen geboekt (een cumulatief totaal verlies van 25.000 euro) en maken geen deel meer uit van onderstaande tabel. De voorziening is als volgt opgebouwd:

(bedrag x 1.000 euro)	Energiebespaarleningen	Debiteuren	Totaal	Totaal 2021
Beginstand	138	30	168	238
Vrijval	-178	18-	-196	-197
Afgeboekte lening	-7		-7	
Toevoeging	214	40	254	127
Eindstand	167	52	219	168
% voorziening (incl. afgeboekte leningen) t.o.v. totaal verstrekt			0,03%	0,03%

3. Aardgasloze Energiebespaarleningen

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022			31 december 2021		
	aantal	bedrag	gem. rente %	aantal	aantal	bedrag
Beginstand	66	1.091	1,82	74	1.343	1,85
Bij: verstrekte leningen	-	-	-	-	-	-
Af: extra/ algehele aflossing	3	54	2,17	8	142	1,85
Af: aflossing in maandbedragen		104		-	111	-
Stand per ultimo	63	933	1,81	66	1.091	1,82

Op de balansdatum waren er geen gasloze leningen achterstallig. Er zijn geen aanwijzingen dat leningen oninbaar zijn. Om deze reden zijn er geen voorzieningen getroffen voor de gasloze Energiebespaarleningen. De financiële vaste activa zijn overwegend langlopend.

4. VvE Energiebespaarleningen

In 2022 heeft het NWF 81 VvE Energiebespaarleningen goedgekeurd en uitgegeven. Daarnaast zijn er tien VvE-leningen in december gepasseerd, maar die zijn ingegaan in januari 2023. De totale hoofdsom voor deze leningen bedraagt elf miljoen euro.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022			31 december 2021		
	aantal	bedrag	gem. rente %	aantal	aantal	bedrag
Beginstand	312	137.432	2,49	254	109.353	2,57
Bij: verstrekte leningen	81	111.019	2,51	62	37.684	2,28
Af: extra/ algehele aflossing	3	651		4	1.793	2,57
Af: aflossing in maandbedragen		9.658			7.811	
Stand per ultimo	390	238.143	2,49	312	137.432	2,49

Er is één VvE met een potentieel wanbetalingsrisico (zie ook het hoofdstuk risicobeheer). Aangezien er geen betalingsachterstanden zijn en wij verwachten met de VvE en de andere financierende partij (de gemeente) tot overeenstemming te komen over schuldsanering, schatten wij het risico op wanbetaling in als laag. Op basis van een portefeuillanalyse zijn er geen aanwijzingen dat leningen oninbaar zijn. Er zijn dan ook geen voorzieningen getroffen voor de VvE Energiebespaarleningen. De financiële vaste activa zijn overwegend langlopend.

5. Scholen Energiebespaarleningen

In juli 2019 is het NWF gestart met een pilot om schoolgebouwen te verduurzamen. De omvang van de pilot is maximaal vijf miljoen euro, waarvan één miljoen euro wordt gefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. In 2022 heeft het NWF elf Energiebespaarleningen aan scholen verstrekt.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022			31 december 2021		
	aantal	bedrag	gem. rente %	aantal	aantal	bedrag
Beginstand	6	1.631	2,27	6	775	2,37
Bij: verstrekte leningen	11	784	2,35	2	1.035	2,30
Af: extra/ algehele aflossing		47		2	97	2,37
Af: aflossing in maandbedragen		127			82	
Stand per ultimo	17	2.240	1,52	6	1.631	2,27

Op balansdatum zijn er geen Scholen Energiebespaarleningen met een achterstand en er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de Scholen Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

6. Geactiveerde transactiekosten leningen

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	1.099	-
Toevoeging	5.200	1.174
Amortisatie	-186	-75
Stand per ultimo	6.113	1.099

Bij het afsluiten van het krediet worden kosten gemaakt door de uitvoeringsorganisatie, zogenoemde kosten om te zorgen dat de transactie tot een succes komt. De kosten worden in rekening gebracht op basis van de werkelijk lopende leningen in de desbetreffende maand. Hierbij worden altijd de werkelijke kosten in rekening gebracht. Door toepassing van de effectieve rentemethode worden de transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst en verlies verwerkt.

7. NWF 2 lening/vooruitbetaalde subsidie

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft een achtergestelde lening/subsidie van 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. Deze achtergestelde lening/subsidie dient te worden betaald aan het Nationaal Warmtefonds 2 (NWF 2). Het NWF 2 is een apart fonds dat Energiebesparende Hypotheken verstrekt aan particulieren met een beperkte leencapaciteit. Ook verstrekt zij Energiebespaarleningen aan overige particulieren die niet aan de criteria voldoen, zoals 75-plussers, eigenaar-bewoners met een negatieve kredietwaardigheid volgens BKR en kleine VvE's (< 8 appartementsrechten).

Op grond van de verslaggevingsregels dient de lening te worden gewaardeerd tegen reële waarde, exclusief het deel dat als schenking kan worden aangewend. De reële waarde van de lening is opgenomen onder de achtergestelde leningen. Het restant wordt verantwoord als reële waarde mutatie van het NWF 2 en valt gedurende de looptijd vrij op basis van amortisatie. Daarnaast is de vrijval afhankelijk van de besteding van de subsidiegelden.

De lening en subsidie aan het NWF 2 en de schuld aan BZK voor dit doel worden op dezelfde wijze gerapporteerd.

Reële waarde mutatie NWF 2

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	-	-
Toevoeging	32.096	
Amortisatie	-283	
Stand per ultimo	31.813	

Achtergestelde lening NWF 2

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	-	-
Toevoeging	37.500	
Amortisatie	-32.096	
Stand per ultimo	283	
	5.687	

Subsidie NWF 2

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	977	-
Toevoeging	10.500	2.000
Vrijval	-868	-1.023
Stand per ultimo	10.609	977

In 2021 is een eerste betaling gedaan aan het NWF 2. De betaling is gebaseerd op de specifieke subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken ter ondersteuning van de doelstellingen van het NWF 2. Een deel van de subsidie wordt gebruikt voor DAEB-kosten (kosten voor Diensten van Algemeen Economisch Belang). De lopende vergoeding dient als voorschot op eventuele DAEB-kosten. De aan het NWF 2 toegerekende opstartkosten worden ingehouden op de totale subsidie. Verder betalingen (waaronder de betaling van de achtergestelde lening) zullen plaatsvinden op basis van de liquiditeitsbehoefte van het NWF 2 en zijn vastgelegd in een depot.

Samenvatting	31 december 2022	
Reële waarde NWF 2	31.813	
Achtergestelde lening NWF 2	5.687	
Subtotaal		37.500
Subsidie toegekend	12.500	
Subsidie ingezet	-1.891	
Subtotaal		10.609
Stand per ultimo		48.109

8. Vorderingen en overlopende activa

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Vordering NWF 2	-	994
Nog te ontvangen rente	847	696
Debiteuren regionale variant	537	185
Debiteuren	87	73
Voorziening debiteuren	-52	-30
Stand per ultimo	1.419	1.918

Te ontvangen rente

De te ontvangen rente is de rente op lopende leningen. Incasso van deze leningen vindt plaats op de eerste dag van de volgende maand.

Debiteuren voor regionale varianten

Vorderingen voor regionale varianten zijn de bijdragen aan het NWF van de provincies Drenthe, Friesland en Zeeland en de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Den Haag voor de specifieke renteafspraak in hun provincie/gemeente. De bijdragen worden betaald op basis van leningen die in het voorgaande kwartaal zijn goedgekeurd.

Debiteuren

Er is een voorziening voor oninbaarheid op consumentendebiteuren; de voorziening van 52.000 euro is gebaseerd op de analyse van de schulden die langer dan drie maanden uitstaan.

9. Liquide middelen

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Rekening courant	88.478	46.151
Deposito's	10.046	10.002
Ministerie van financiën (schatkistbankieren)	156.941	107.799
Stand per ultimo	255.465	163.952

De liquiditeitspositie is in 2022 fors toegenomen. Er zijn meerdere redenen voor deze relatief hoge liquiditeitspositie. Zo moet het NWF onder andere liquide middelen aanhouden om te voldoen aan de verplichtingen inzake bouwdepots

(circa 143 euro miljoen). Verder heeft het NWF al middelen ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken die nog niet zijn toegewezen aan nieuwe leningen (in maart 2022 twee keer een uitbetaling van in totaal 39,6 miljoen euro en in november een uitbetaling van dertig miljoen euro, waarvan vijftien miljoen euro was gereserveerd voor de compensatie van aanstaande renteverlagingen voor huiseigenaren met lagere inkomens). Het NWF ontving ook de laatste tranche van de het NWF 2 lening van het Ministerie van Binnenlandse Zaken die op basis van liquiditeitsbehoefte zal worden overgeheveld naar het NWF 2 (totaal 47 miljoen euro). Tot slot is de grote liquiditeitspositie ook een gevolg van de wens van het NWF om haar renterisico te verkleinen zonder gebruik te maken van derivaten. Het NWF doet dit door te streven naar een rentegap (consumenten/VvE-leningen minus financiering) binnen een bepaalde bandbreedte. Om binnen deze bandbreedte te blijven, moet financiering tijdig worden vastgezet om later te kunnen worden gebruikt, wat leidt tot een hogere kaspositie. De gerelateerde rentekost is de feitelijke kost om het renterisico af te dekken.

Passiva

10. Stichtingsvermogen

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Algemene reserve	-2.965	-2.661
Resultaat boekjaar	-3.484	-304
Stand per ultimo	-6.449	-2.965

Algemene reserve

De algemene reserve wordt opgebouwd uit de behaalde resultaten vanaf de start van het fonds en bestaat uit het resultaat vanuit eerdere jaren. Indien het saldo van het eigen vermogen aan het einde van de looptijd van het fonds negatief is, zal dat in eerste instantie worden verrekend met de achtergestelde lening van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Een eventueel positief saldo komt ten gunste van de Rijksoverheid.

11. Bestemmingsreserve BZK-lening

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	131.597	131.113
Toevoeging	39.408	2.972
Onttrekking	-2.844	-2.488
Stand per ultimo	168.161	131.597

In de eerste helft van 2022 zijn er twee uitkeringen van 39,6 miljoen euro gedaan ten behoeve van het NWF in het kader van het subsidiebesluit van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. In november een uitbetaling van 30 miljoen euro, waarvan 5 miljoen euro gereserveerd als achtergestelde lening. Het restant van 25 miljoen euro is gereserveerd als subsidie voor renteverlagingen voor huiseigenaren met lagere inkomens. De waardeveranderingen van deze leningen zijn via het resultaat toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Zie ook toelichting 13. De jaarlijkse renteopbouw van de BZK-lening wordt onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Uiteindelijk zal de reële waarde van de BZK-lening aan het einde van de looptijd weer gelijk zijn aan de nominale waarde en zal de bestemmingsreserve volledig zijn uitgeput. In 2022 is er in totaal 39,4 miljoen euro bijgekomen en is er 2,8 miljoen euro onttrokken.

12. Voorzieningen

Rentedekkingsfonds Rijk

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	1.664	1.999
Toevoeging	1.108	
Onttrekking	-288	-335
Stand per ultimo	2.484	1.664

De vrijval van de voorziening wordt ten gunste van het resultaat gebracht naar rato van de gerealiseerde portefeuille en de toegekende rentekorting. In 2022 is 0,3 miljoen euro onttrokken aan de voorziening. De toevoeging van 1,1 miljoen euro heeft betrekking op de leningen met rentesubsidie van BZK voor huiseigenaren met een huishoudinkomen lager dan 45.014 euro.

Rentedekkingsfonds regionale variant

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	4.460	4.550
Storting	2.200	654
Onttrekking	-839	-744
Stand per ultimo	5.821	4.460

De voorziening bestaat uit rentekortingen op Energiebespaarleningen verstrekt door enkele provincies en gemeenten. Rentekortingen worden toegekend aan inwoners van de betreffende provincie of gemeente. De subsidie bestaat uit een renteverlaging en vergoeding van bijkomende kosten. De subsidie wordt uitbetaald op basis van de netto contante waarde bij toekenning van de Energiebespaarleningen. De uitkering wordt vrijgegeven en toegevoegd aan het resultaat voor de looptijd van de Energiebespaarleningen.

In 2022 zijn 2.532 (geheel 2021: 934) Energiebespaarleningen verstrekt met een hoofdsom van in totaal 37,9 miljoen euro (geheel 2021: 17 miljoen euro), met een renteverlaging van één van de vijf provincies/gemeenten. Sinds de lancering van de regionale varianten zijn er 9.941 Energiebespaarleningen goedgekeurd voor een totaalbedrag van 148,7 miljoen euro.

In onderstaande tabel staan de goedgekeurde leningen voor de regionale variant, zowel voor 2022 als cumulatief.

Regionale variant (bedrag x EUR 1.000)	2022		Cumulatief		Beschikbaar	
	Aantal	Hoofdsom	Aantal	Hoofdsom	Toegekend	ingezet ¹
Leidschendam-Voorburg 2020			46	683	100	42
Leidschendam-Voorburg 2021			45	953	250	79
Leidschendam-Voorburg 2021 ²	29	410	29	410	250	24
Breda			178	2.571	475	475
Den Bosch			129	1.786	210	154
Den Haag	332	4.896	332	4.896	1.500	1.037
Zeeland	311	5.234	457	7.481	700	275
Friesland	685	9.617	1.125	21.617	2.250	666
Drenthe	1.157	17.518	4.154	60.201	5.071	4.254
Overijssel			3.428	45.862	3.200	2.949
Totaal	2.532	37.897	9.941	148.682	14.006	10.074

¹) Dit betreft het toegekende deel van de subsidie voor de Energiebespaarleningen. Het bedrag van de pijplijn is niet inbegrepen

²) Leidschendam-Voorburg kent één subsidie per begrotingsjaar toe.

Overige Rijkssubsidie

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	812	2.892
Toevoeging	25.000	-
Onttrekking naar RDF rijk	-1.108	-
Onttrekking	-812	-2.080
Stand per ultimo	23.892	812

In 2020 ging het ministerie akkoord met een herverdeling van de subsidie van 3,9 miljoen euro. De voorziening wordt gebruikt voor uitvoeringskosten van de volgende fase. In 2022 is in totaal 812.000 euro ingezet van deze subsidie, waardoor de subsidie volledig wordt benut. In november is een nieuwe subsidie van 25 miljoen euro gestort ter dekking van de kosten van de rentekorting voor huiseigenaren met een lager inkomen. Per ultimo 2022 is 1,1 miljoen euro ingezet en overgezet wordt overgemaakt naar het rentedekkingsfonds van BZK voor leningen die worden verstrekt met een rentesubsidie van BZK.

Vooruit ontvangen bijdragen BZK (NWF 2)

(Bedrag x EUR 1,000)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	28.674	8.738
Toevoeging	10.899	15.078
Ontvangen subsidie	4.000	6.000
Subsidiabele kosten	-868	-1.023
Correctie reële waarde	-283	-119
Stand per ultimo	42.422	28.674

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft een achtergestelde lening/subsidie van 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. Deze achtergestelde lening/subsidie wordt uitgekeerd aan het NWF 2. Met toestemming van het ministerie leent het NWF de ontvangen achtergestelde lening/subsidie uit aan het NWF 2. Het NWF 2 heeft alle verplichtingen die met de achtergestelde lening/subsidie samenhangen op zich genomen. Het NWF 2 streeft daarom naar volledige terugbetaling aan het NWF. Het NWF betaalt de ontvangen gelden terug aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken, maar is nooit verplicht meer terug te betalen dan het bedrag dat het NWF 2 vergoedt.

Op grond van de verslaggevingsregels dient de lening te worden gewaardeerd tegen reële waarde, exclusief het deel dat als subsidie kan worden aangewend. De reële waarde van de lening is opgenomen onder de achtergestelde leningen. Het restant wordt verantwoord als vooruit ontvangen bedragen van Ministerie van Binnenlandse Zaken en valt gedurende de looptijd vrij op basis van amortisatie. Daarnaast is de vrijval afhankelijk van de besteding van de subsidiegelden.

In 2022 heeft een onttrekking plaatsgevonden van 868.000 euro. Het bedrag van 868.000 euro is aangewend voor kosten die verband houden met het DAEB-deel van de subsidie van het ministerie. Van de achtergestelde lening is een opgebouwde rente van 283.000 euro onttrokken. Uiteindelijk zal aan het einde van de looptijd de reële waarde van de BZK-lening voor het NWF 2 weer gelijk zijn aan de nominale waarde minus de DAEB-kosten en wanbetalingen die niet kunnen worden gedekt door de inkomsten van het NWF 2.

Zie toelichting 7 voor meer details.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2021	Storting	Vrijval	31 december 2022
Reële waarde BZK-lening	4.303	1.101	283	5.687
Achtergestelde lening BZK	4.303	1.101	283	5.687
Aanpassing reële waarde	21.197	10.899	-283	31.813
Subsidie	7.477	4.000	-868	10.609
Subsidie BZK (NWF 2)	28.674	14.899	-1.151	42.422
Totaal	32.977	16.000	-868	48.109

13. Achtergestelde BZK-lening

De lening kent een langlopend karakter, de komende twaalf maanden vinden er geen aflossingen plaats.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	51.106	45.149
Storting	56.600	21.400
Correctie reële waarde	-50.307	-18.050
Amortisatie	3.127	2.607
Stand per ultimo	60.526	51.106

De leningen van het ministerie aan het NWF zijn achtergesteld bij alle overige bestaande en toekomstige schulden van het NWF. De nominale waarde van deze leningen bedraagt 223 miljoen euro. De leningsvoorwaarden zijn als volgt:

- terugbetaling vindt plaats op basis van de voorwaarden van het subsidiebesluit;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd/verlaagd in verhouding tot het eindresultaat van het fonds;
- over de openstaande bedragen wordt geen rente betaald.

De leningen van het ministerie aan het NWF 2 (totaal uitgekeerd: vijftig miljoen euro) zijn achtergesteld bij alle overige bestaande en toekomstige schulden van het NWF. De nominale waarde van deze lening (na aftrek van het gebruikte deel van de subsidie) bedraagt 47,6 miljoen euro. De leningsvoorwaarden zijn als volgt:

- de aflossing start uiterlijk op 31 december 2051;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd/verlaagd naar rato van het eindresultaat van het NWF 2;
- de lening wordt verminderd met de compensatie voor de DAEB-activiteiten in het NWF 2 (voor zover deze niet door rente-inkomsten worden gedekt) en wanbetalingen uit het NWF 2;
- over de openstaande bedragen wordt geen rente betaald.

De lening wordt onder dezelfde voorwaarden als deze achtergestelde lening uitgekeerd aan het NWF 2. De overdracht van de ontvangen 47 miljoen euro aan het NWF 2 zal plaatsvinden op basis van haar liquiditeitsbehoefte.

Reële waardering

Op grond van de verslaggevingsregels (RJ 290) dient de lening van het Ministerie van Binnenlandse Zaken bij eerste opname gewaardeerd te worden tegen marktwaarde. Voor rapportagedoeleinden betekent dit dat deze verplichting wordt gewaardeerd tegen de netto contante waarde. Deze is lager is dan de nominale waarde, omdat over de lening geen rente verschuldigd is. Na verloop van tijd (tot aan het einde van de looptijd) zal de lening worden aangepast naar de nominale waarde zoals weergegeven in de winst- en verliesrekening. In onderstaande tabel zijn de gegevens per tranche weergegeven inclusief het berekende rentepercentage dat is gebruikt voor de berekening van de reële waarde. De berekeningen zijn gebaseerd op de uitgangspunten uit het subsidiebesluit.

(bedrag x EUR 1.000)	Datum	Bedrag	Eind datum	Rente t. b. v. reële waarde bepaling%
Tranche 1	5 december 2018	75 miljoen	31-12-2036	5,648%
Tranche 2a	5 december 2018	25 miljoen	31-12-2055	6,328%
Tranche 2b	29 maart 2019	15 miljoen	31-12-2055	6,183%
Tranche 3a	7 Februari 2020	57 miljoen	31-12-2060	5,215%
Tranche 3b	3 juni 2021	3,4 miljoen	31-12-2060	5,384%
Tranche 3c	30 maart 2022	14,6 miljoen	31-12-2060	5,791%
Tranche 4	2 maart 2022	25 miljoen	31-12-2060	5,469%
Tranche 5	17 november 2022	5 miljoen	31-12-2061	6,952%
Scholen EBL	14 juli 2019	1 miljoen	31-12-2055	5,892%
Laadpalen	16 augustus 2019	2 miljoen	31-12-2055	5,125%
NWF 2 (tranche 1 a) (incl. DAEB-subsidie)	27 november 2020	10 miljoen	31-12-2051	5,902%
NWF 2 (tranche 1 b) (incl. DAEB-subsidie)	3 september 2021	24 miljoen	31-12-2051	6,174%
NWF 2 (tranche 1 c) (incl. DAEB-subsidie)	1 september 2022	16 miljoen	31-12-2051	7,982%
Total		273 miljoen		

DAEB-kosten hoeven niet te worden vergoed op het NWF 2 (tranches 1 en 2) en kunnen als subsidie worden behandeld. De totale DAEB-kosten bedragen tot op heden 1.891.000 euro (868.000 euro in 2022). De nominale waarde van de achtergestelde leningen en subsidies bedraagt 271.109.000 euro. In deze rekeningen wordt dit bedrag als volgt gerapporteerd:

bedrag (x 1.000 euro)	31 december 2021	Storting	Aanpassing	Vrijval	31 december 2022
Reële waarde BZK-lening	46.803	39.600	-39.408	2.844	54.839
bestemmingsreserve BZK-lening	131.597		39.408	-2.844	168.161
Achtergestelde BZK-lening	178.400	44.600	-	-	223.000
Reële waarde BZK-lening	4.303	12.000	-10.899	283	5.687
Aanpassing reële waarde	21.197		10.899	-283	31.813
Subsidie	7.477	4.000	-	-868	10.609
Subsidie BZK (NWF 2)	32.977	16.000	-	-868	48.109
Totaal	211.377	60.600	-	-868	271.109

In 2022 is in totaal 3,1 miljoen euro afgeschreven. Dit bleek een technische waarde correctie die geen invloed heeft op kasstromen of andere commerciële activiteiten.

14. Langlopende lening financiers

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2022	31 december 2021
Beginstand	347.242	241.150
Storting	140.000	135.000
Aflossing	-37.409	-28.908
Sub totaal	449.833	347.242
Presentatie als kortlopend	-75.406	-37.408
Stand per ultimo	374.427	309.834

(bedrag x EUR 1.000)	Stortingsdatum	Hoofdsom	Uitstaand	Rente	Einddatum
Rabobank	20-07-2017	10.000	6.000	1,23%	20-1-2027
Rabobank	01-12-2017	20.000	7.000	0,74%	20-11-2024
Volksbank (ASN)	20-12-2017	10.000	5.000	1,16%	20-1-2025
Rabobank	20-02-2018	15.000	7.000	0,96%	20-1-2023
Rabobank	20-04-2018	10.000			
Volksbank (ASN)	20-09-2018	15.000	15.000	1,41%	20-9-2024
Rabobank	20-11-2018	15.000	7.000	1,48%	2-3-2026
CEB	31-10-2018	35.000	17.500	0,43%	30-9-2026
CEB	15-01-2019	15.000	15.000	0,83%	31-12-2027
Rabobank	20-03-2019	7.500	7.500	1,87%	20-4-2026
CEB	30-09-2019	50.000	33.333	0,30%	31-12-2027
Rabobank	22-10-2019	15.000	15.000	1,87%	22-9-2025
Rabobank	20-12-2019	7.500	7.500	2,25%	31-12-2027
CEB	01-06-2020	45.000	40.000	0,00%	1-6-2027
CEB	15-01-2021	30.000	30.000	0,00%	1-6-2028
CEB	15-03-2021	30.000	30.000	0,00%	15-3-2029
CEB	15-06-2021	25.000	25.000	0,00%	15-12-2028
ING	01-12-2021	50.000	50.000	0,85%	1-12-2032
CEB	13-06-2022	20.000	20.000	1,99%	20-1-2034
EIB	01-07-2022	30.000	30.000	0,59%	1-7-2030
EIB	01-09-2022	35.000	35.000	1,56%	1-9-2032
EIB	19-12-2022	55.000	55.000	3,16%	19-12-2042
	Total	545.000	449.833		

15. Overige schulden en overlopende passiva

(bedrag x EUR 1.000)	31 december 2022	31 december 2021
Bouwdepot	142.849	46.974
Kortlopend deel langlopende financiering	75.406	37.408
Depot NWF2	46.470	-
Managementvergoeding	710	984
Nog te betalen rente	551	208
Crediteuren	275	100
Overige kosten	252	663
Nog te ontvangen facturen	115	71
Garantievergoeding	95	109
Commitment fee	53	7
Te betalen bestuursvergoeding	32	20
Stand ultimo	266.808	86.544

Bouwdepot

Het bouwdepot bestaat uit nog uit te keren gelden op reeds verstrekte Energiebespaarleningen.

NWF 2 depot

Depot NWF 2 heeft betrekking op de verrekening van kosten tussen het NWF en het NWF 2 (530.000 euro debet) en het bedrag aan deposito dat op de schatkistbankieren staat (47.000.000 euro credit) en zal op basis van liquiditeitsbehoefte worden overgemaakt naar het NWF 2.

Beheervergoeding verschuldigd

De te ontvangen facturen betreffen de facturen van de fondsbeheerder.

Overige kosten

Dit zijn overlopende posten die voortvloeien uit de transacties die verband houden met de verstrekking van de leningen.

Verschuldigde rente

Dit is de openstaande rente op verstrekte leningen.

Facturen te ontvangen

Deze kosten hebben betrekking op diverse nog te ontvangen facturen

Vaststellingsvergoeding/garantievergoeding verschuldigd

Deze post betreft de nog te betalen bereidstellings- en garantievergoedingen die op balansdatum nog niet waren betaald.

3.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

	31 december 2022		31 december 2021	
	aantal	(bedragen x 1.000 euro)	aantal	(bedragen x 1.000 euro)
Ingediende aanvragen*	228	273.090	282	379.573
Uitgebrachte offertes	8.727	122.273	2.620	40.363
Nog in te gane leningen	10	11.093		
Stand per ultimo	8.965	406.456	2.902	419.936

*Van deze aanvragen is voor 18,4 miljoen euro financiering gealloceerd, wat inhoudt dat deze aanvragen gegarandeerd gebruik kunnen maken van de beschikbare faciliteit. Voor de overige aanvragen (allemaal VvE aanvragen) is er geen beslag gelegd op de financieringscapaciteit van het fonds. Dit wordt met name veroorzaakt door de status van de lening.

Kredietfaciliteit

Het Nationaal Warmtefonds heeft kredietovereenkomsten met de Rabobank, ASN Bank, ING bank, de Council of Europe Bank en de European Investment Bank voor een totale faciliteit van 775 miljoen euro. Over de nog niet getrokken kredietfaciliteit wordt in sommige gevallen een commitment fee betaald.

Tot eind december 2022 was in totaal 545 miljoen euro van de beschikbare kredietlijn gestort. Er is nog eens voor 90 miljoen euro aan leningen aangegaan, die in 2023 worden gestort.

Financier (bedragen x 1.000 euro)	Stortingsdatum	Bedrag	Rente	Einddatum
CEB	3-7-2023	35.000	3,12%	1-1-2030
EIB	3-7-2023	30.000	2,43%	1-7-2030
CEB	1-8-2023	25.000	3,05%	1-8-2030
	Totaal	90.000		

Met deze trekkingen is het renterisico op de uitstaande financieringen (inclusief pijplijn) afgedekt met een vastrentende langlopende lening.

Faciliteiten (bedrag in 1 miljoen euro)	Rente type	Hoofdsom	Terugbetaald	Uitstaand	Gecontracteerd (nog niet gestort)	Beschikbaar
De Nederlandse staat	Rentevrij	338,0	-	223,0	-	115,0
De Nederlandse staat (NWF 2)	Rentevrij	37,5	-	37,5	-	-
Rabobank	Vast	100,0	46,0	54,0	-	-
ASN bank	Vast	25,0	5,0	20,0	-	-
ING bank	Vast	50,0	5,0	45,0	-	-
CEB	Vast	100,0	34,2	65,8	-	-
CEB fase II	Vast	150,0	5,0	145,0	-	-
CEB fase III	Vast	200,0	-	-	60,0	140,0
EIB	Vast	150,0	-	120,0	30,0	-
Totaal		1.150,5	95,2	710,3	90,0	255,0

Nog te verrekenen managementvergoeding SVn

Uitgangspunt in de fondsmanagementovereenkomst tussen SVn en het NWF is dat de management fee voor de fondsmanager gelijk is aan de gemaakte kosten bij de uitvoering van haar fondsmanagementactiviteiten gedurende de gehele looptijd van het fonds. De fee wordt als percentage van de uitstaande Energiebespaarleningen bepaald en per einde van elke maand afgerekend. De fondsmanagementovereenkomst met SVn kent een looptijd tot 1 mei 2029. De werkelijke kosten die op basis van de contractuele afspraken in toekomstige periodes gedeclareerd kunnen worden bedragen.

(bedrag x 1.000 euro)	Voorgaande jaren	2022	Totaal	2021
Kosten fondsmanagement	16.392	600	16.992	16.211
Extra werkzaamheden	2.217	80	2.296	2.217
Totale kosten exclusief btw	18.503	680	19.289	18.428
Gefactureerd in eerdere jaren			-13.869	-9.690
Gefactureerd in boekjaar			-3.400	-4.184
Als schuld verantwoord			-253	-302
Toekomstige vergoedingen excl. btw			1.766	4.253
Btw			371	893
Toekomstige vergoedingen incl. btw			2.137	5.146

3.7 Toelichting op de winst- en verliesrekening

Baten

(bedrag x 1.000 euro)	Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd
	2022	2022	2021
16 Rentebaten	8.950	9.400	8.073
17 Bijdrage rentekorting Rijk	288	283	335
18 Bijdrage rentekorting regionale variant	839	639	744
19 Overige baten	812	296	2.080
TOTAAL BATEN	10.889	10.618	11.232

16. Rentebaten

De rentebaten werden verminderd met de betaalde rente op het bouwdepot. In 2022 bedroegen deze uitkeringen in totaal 1,6 miljoen euro (volledig jaar 2021: één miljoen euro). De rente inkomsten zijn lager dan begroot, dit wordt veroorzaakt door kortere looptijden (en dus een lagere rente) van de verstrekte leningen en de leningen met rentekorting die door andere subsidies worden gedekt.

17. Bijdrage rentekorting Rijk

Het NWF kent rentekorting toe op de in 2019 afgesloten energiebesparende leningen. Deze renteverlaging wordt gefinancierd uit de subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Het NWF verstrekt per 1 november ook leningen met een rentekorting voor huiseigenaren met een jaarlijks huishoudinkomen onder de 45.014 euro.

De gerealiseerde rentekorting (het deel dat niet door klant wordt betaald) is vrijgevallen en via deze batenpost ten gunste van het resultaat gebracht.

18. Bijdrage rentekorting regionale variant

Diverse provincies en gemeenten bieden hun inwoners een rentekorting aan. Deze wordt vergoed door de provincie of gemeente. De gerealiseerde rentekorting en de bijdrage in de meerkosten zijn via deze batenpost vrijgevallen en ten gunste van het resultaat gebracht.

19. Overige baten

Deze post heeft betrekking op de vrijval vanuit de subsidie van het ministerie voor de bijdrage in de kosten. Omwille van de transparantie worden de kosten apart weergegeven (zowel kosten als opbrengsten). De kosten ten laste van deze subsidie zijn uitgesplitst onder algemene kosten (zie toelichting 22).

Lasten

		(bedrag x EUR 1.000)	Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd
			2022	2022	2021
20	Management fee		-8.498	-6.501	-5.854
21	Agency fee		-50	-50	-50
22	Algemene kosten		-1.653	-914	-2.477
23	Marketing kosten		-314	-299	-60
24	Afschrijvingen		-290	-203	-104
25	Voorziening oninbaarheid		-59	-267	70
TOTAAL operationele lasten			-10.864	-8.234	-8.475

20. Management fee

De uitgangspunten voor de beheervergoeding zijn vastgelegd in de beheerovereenkomsten van het fonds. De beheervergoeding van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) wordt in rekening gebracht op basis van een vergoedingspercentage (contractueel overeengekomen tussen het NWF en SVn). Het vergoedingspercentage is gebaseerd op de uitstaande Energiebespaarleningen. Het vergoedingstarief is zo vastgesteld dat het naar verwachting de werkelijke kosten gedurende de levensduur van SVn dekt.

De facturen van de overige dienstverleners worden op basis van de contractuele afspraken in de winst- en verliesrekening verwerkt. Kosten die direct verband houden met de verstrekking van de lening worden geactiveerd als transactiekosten. Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van

amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt. Kosten voor het opzetten van een robuuste, toekomstbestendige organisatie zijn hoger dan begroot. Daarnaast heeft het hoge, nieuwe leenvolume geleid tot extra kosten.

21. Agency fee

Vanwege haar rol als facility agent ontvangt de Rabobank voor het gehele jaar 2022 een jaarlijkse vergoeding van vijftigduizend euro op grond van de financieringsovereenkomst.

22. Algemene kosten

	(bedrag x EUR 1.000)	Gerealiseerd		Begroting	Gerealiseerd
		2022	2021	2022	2021
Opstartkosten		-812		-296	-2.080
Advieskosten		-195		-75	-14
Bestuur, RvT en verzekering		-268		-243	-155
Toestingskosten		-182		-89	-84
AFM		-65		-94	-69
Accountantskosten		-89		-99	-67
Overig		-42		-18	-8
Algemene kosten		-1.653		-914	-2.477

Opstartkosten

De opstartkosten van 812.000 euro hebben betrekking op de gemaakte kosten voor de nieuwe website, kosten voor de ontwikkeling van rapportagetools en specifieke marketingactiviteiten. Hieronder een overzicht van de kosten.

	(x EUR 1)	2022	2021
Herstructureringskosten		490.000	1.555.000
Advieskosten		52.000	177.000
Communicatiekosten		158.000	143.000
Arrangementskosten			94.000
Ontwikkelingskosten website		112.000	56.000
Vergoedingen raad en raad van commissarissen		-	55.000
Totaal		812.000	2.080.000

Advieskosten

De totale kosten hebben betrekking op de juridische kosten voor het nieuwe financieringscontract en overig juridisch advies.

Kosten beheer en toezicht

De totale kosten voor het bestuur en de raad van commissarissen bedroegen 236.000 euro (inclusief loonbelasting en btw) en 32.000 euro aan verzekeringkosten. De kosten zijn in lijn met het budget.

Beoordelings- en toezichtkosten

De toetsings-/toezichtskosten, betaald aan Bureau Krediet Registratie (BKR) en Kadaster, bedragen 182.000 euro.

23. Marketingkosten

Marketingkosten hebben betrekking op enkele kleinschalige marketingactiviteiten, zoals Google AdWords, congressen, kleine advertenties, klantverhalen en de marketingondersteuning.

24. Afschrijvingen

De afschrijvingen hebben betrekking op immateriële vaste activa. Kosten die verband houden met de implementatie van de bedrijfsregels voor het IT-systeem, de implementatie van de bedrijfsregels in het Treasury systeem en het opzetten van de IT-omgeving worden geactiveerd als immateriële vaste activa en afgeschreven over de verwachte gebruiksduur van de IT-systemen (10 jaar).

25. Voorziening dubieuze debiteuren

Er is één Energiebesparingslening afgeschreven in het boekjaar. In voorgaande jaren zijn er twee Energiebesparingsleningen volledig afgeschreven. Elk kwartaal is er getoetst of en in welke mate de uitstaande leningen en de vorderingen inbaar zijn. Op basis van deze toets is de voorziening aangepast. In 2022 is in totaal 59.000 euro aan de voorziening toegevoegd. De totale gevormde voorziening bedraagt 219.000 euro (167.000 euro onder leningen en 52.000 euro onder debiteuren). Dit is 0,03% van het totale bedrag aan Energiebesparingsleningen die tijdens de looptijd van het fonds zijn uitgegeven. Deze voorziening heeft betrekking op vierendertig klantendossiers. Ten opzichte van de totale portefeuille is dit een beperkte voorziening.

Financieringslasten

(bedrag x EUR 1.000)		Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd
		2022	2022	2021
26	Rente lopende rekening	60	-75	-471
27	Commitment fee	-238	-421	-83
28	Garantie fee	-781	-781	-798
29	Interest langlopende lening financiers	-2.550	-2.160	-1.709
TOTAAL financieringslasten		-3.509	-3.436	-3.061

26. Rente lopende rekening

Vanwege de positieve marktrentes, rekent de bank sinds de tweede helft van 2022 positieve rente op de rekening-courant van het NWF.

27. Commitment fee

Sommige banken rekenen een bereidstellingsprovisie voor het niet-opgenomen deel van hun krediet-faciliteit. Een groot deel van de faciliteit is reeds gecontracteerd met de financiers.

28. Garantie fee

Rabobank staat garant voor de financiering door Council of Europe Development Bank (CEB). De garanti premie is de gehele betaling die het NWF in verband met de garantie aan de Rabobank heeft gedaan (inclusief garanti premie en bereidstellingsprovisie). De vergoeding is in lijn met de begroting.

29. Interest langlopende lening financiers

Deze kosten hebben betrekking op lopende leningen. De toename gerelateerd aan de begroting is te verklaren door de stijging van het rentepercentage over de geboekte verschotten in 2022. De rente op de lopende leningen staat vast, voor nieuwe leningen wordt de rente gefixeerd op de datum van de bestedingsaanvraag.

Overige baten en lasten

(bedrag x EUR 1.000)		Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd
		2022	2022	2021
30	BZK-lening	39.408	34.085	2.972
30	Mutatie reële waarde BZK-lening	-3.127	-2.926	-2.488
		36.281	31.159	484

30. Mutatie reële waarde BZK-lening

Zie hiervoor de toelichting 13 "Achtergestelde BZK-lening" bij de balans.

3.8 WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van regelgeving die van toepassing is op het fonds en is bepaald op basis van het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor het fonds bedraagt 216.000 euro. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van de raad van toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum. In het geval van het fonds zijn de leden van het bestuur aangemerkt als leidinggevende topfunctionaris en de leden van de raad van toezicht als toezichthoudend topfunctionaris.

De topfunctionarissen worden beloond voor de werkzaamheden verricht voor het Nationaal Warmtefonds en het Nationaal Warmtefonds 2.

Voor de heer Overdijk en de heer Beerman geldt dat zij in functie zijn vanaf het moment dat de AFM-goedkeuring op de benoeming heeft gegeven. In de WNT-verantwoording is de beloning vanaf datum goedkeuring meegenomen. In de periode voorafgaand aan deze goedkeuring zijn er al wel werkzaamheden verricht. De beloning die hiervoor is toegekend valt ook binnen de normen van de WNT, maar is niet opgenomen in deze verantwoording.

31. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x 1 euro	E. J.G.V. Boers	J.H. de Roo	M. Brans ³	F.B. Overdijk
Functie(s)	Voorzitter	Treasurer	Lid	Treasurer
Gegevens 2022				
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 – 31/12	1/1 – 30/06	1/10 – 31/12	29/9 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,38	0,26	0,26	0,50
Dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee	Nee
Bezoldiging				
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	71.219	23.740	42.240	23.740
Beloningen betaalbaar op termijn				
Subtotaal	71.219	23.740	42.240	23.740
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag				
Totaal bezoldiging	71.219	23.740	42.240	23.740
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
	82.080	27.849	56.160	27.518
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2021				
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	
Omvang dienstverband 2021 (in fte)	0,32	0,39	0,20	
Dienstbetrekking				
Bezoldiging 2021				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	56.180	67.704	34.572	
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	
Totaal bezoldiging 2021	56.180	67.704	34.572	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	66.880	81.510	41.800	

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x 1 euro	L.C. van Dijke	R. Wispelweij	V.O. Luijendijk	J.C. Beerman
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Gegevens 2022				
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 – 31/12	1/1 – 21/4	1/1 – 31-12	29/9 – 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging 2021	12.365	2.175	8.699	2.175
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag				
Totaal bezoldiging	12.365	2.175	8.699	2.175
Toepasselijk WNT-maximum	32.400	5.918	21.600	5.563
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2021				
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31-12	
Bezoldiging				
Bezoldiging 2021	18.005	14.446	15.124	
Individueel WNT-maximum 2021	31.350	20.900	20.900	

3.9 Gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

³⁾ De vergoeding valt inclusief de overige vergoedingen bij andere WNT-functies onder het toegestane WNT-maximum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die invloed hebben op het vermogen of resultaat van de stichting die vermeld zouden moeten worden in de jaarstukken.

In de niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn de in 2023 verwachte ontwikkelingen opgenomen.

4. OVERIGE GEGEVENS

4.1 Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In de statuten is opgenomen dat het resultaat aan het eind van de looptijd van het fonds ten gunste komt aan de Staat der Nederlanden. Het jaarrekeningresultaat is op basis van deze bepaling toegevoegd aan het vermogen van de stichting welke bij liquidatie van het fonds wordt gesaldeerd met de achtergestelde BZK-lening.

Utrecht, 21 april 2023

Bestuur

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
Voorzitter

F.B. (Frans) Overdijk
Treasurer

M. (Maartje) Brans
Lid

4.2 Compliance certificate for Rabobank, ASN and ING

From: Stichting Nationaal Warmtefonds

To: COÖPERATIEVE RABOBANK U.A. as agent for the other Finance Parties (the “Facility Agent”);

Dated: 21 April 2023

Dear Agent,

STICHTING NATIONAAL WARMTEFONDS – FACILITIES AGREEMENT ORIGINALLY DATED 15 DECEMBER 2020 AS AMENDED AND RESTATED ON 30 September 2022 (THE “AGREEMENT”)

1. We refer to the Agreement. This is a Compliance Certificate. Terms defined in the Agreement have the same meaning when used in this Compliance Certificate unless given a different meaning in this Compliance Certificate.
2. We confirm that:
  - a. a. the Solvency is greater than 17 per cent;
  - b. b. the Consumer Loan Default Rate is below 3.5%;
  - c. c. the Consumer Loan Loss Rate is below 2.5%; and
  - d. d. the Capital Expenditure in respect of the current Financial Year shall not exceed EUR 1,000,000.
3. We confirm that no Default is continuing and that no Production Stop Event is continuing.

Signed:

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
Voorzitter

F.B. (Frans) Overdijk
Treasurer

M. (Maartje) Brans
Lid

4.3 Compliance certificate for the Council of Europe Development Bank

To: Council of Europe Development Bank (CEB)
 From: Stichting Nationaal Warmtefonds
 Date: 21 April 2023

Subject:

Stichting Nationaal Warmtefonds - CEB Framework Loan Agreement dated July 2018, as amended and restated on 15 December 2020 (the "Agreement") (LD 1954)

and;

Stichting Nationaal Warmtefonds - CEB Framework Loan Agreement dated 9 December 2019, as amended and restated on 15 December 2020 (the "Agreement") (LD 1954 Add. 1)

and;

Stichting Nationaal Warmtefonds - CEB Framework Loan Agreement dated 30 September 2022 (the "Agreement") (LD 1954 Add. 2)

Dear Sir or Madam,

Terms defined in the Agreement have the same meaning when used in this Certificate. For the purposes of Sub-clause 4.5 and/or Sub-clause 6.5 of the Agreement, we hereby certify to you as follows:

- a. No Material Adverse Change has occurred, as compared with the situation at the date of signature of the Agreement;
- b. No Cross-Default Event has occurred;
- c. No breach of the Financial Ratios has occurred;

	Covenant	Q4 2022
Consumer loan loss (cumulative)		EUR 25k
Consumer loan loss ratio	max 2.5%	0.0%
Consumer loan default ratio	max 3.5%	0.1%
Solvency ratio	min 17%	32%
Solvency ratio (including recorded loans)*		28%
Capital expenditure	Not more than EUR 1 million	-

*) this is the solvency ratio based on the figures on balance date including the recorded but not disbursed loans.

- d. None of the Borrower's Debt Instruments includes a loss-of-rating covenant, a financial ratios covenant or pari passu provisions that are not included in the Agreement or that are stricter than any equivalent provision of the Agreement;
- e. The representations and warranties to be made or repeated by us under Clause 8 of the Agreement are true in all respects; in particular, no Security has been granted to a third party in breach of Sub-clause 7.2 of the Agreement; and
- f. No event or circumstance which could give rise to the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan under the terms of Articles 3.3 (Early reimbursement of disbursed loans), 3.5 (Suspension by the Bank of undisbursed loans) and 3.6 (Cancellation by the Bank of undisbursed loans) of the Loan Regulations has occurred or may reasonably be expected to/is likely to occur.

For the Stichting Nationaal Warmtefonds

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
 Voorzitter

F.B. (Frans) Overdijk
 Treasurer

M. (Maartje) Brans
 Lid

4.4 Compliance certificate for the European Investment Bank

To: European Investment bank (EIB)
From: Stichting Nationaal Warmtefonds
Date: 21 April 2023

Subject: Finance Contract between European Investment Bank and Stichting Nationaal Warmtefonds dated 19 December 2019, as most recently amended and restated on the Effective Data (the “Finance Contract”)

Contract Number 87884 Operation Number 2017-0284

Dear Sirs,

We refer to the finance contract. This is a compliance certificate. Terms defined in the Finance Contract have the same meaning when used in this compliance certificate.

We hereby confirm:

- a. On 31 December 2022 the financial covenants amount to

	Covenant	Q4 2022
Consumer loan loss (cumulative)		EUR 25k
Consumer loan loss ratio	max 2.5%	0.0%
Consumer loan default ratio	max 3.5%	0.1%
Solvency ratio	min 17%	32%
Solvency ratio (including recorded loans)*		28%
Capital expenditure	Not more than EUR 1 million	-

*) this is the solvency ratio based on the figures on balance date including the recorded but not disbursed loans.

- b. No asset disposal prohibited under article 6.8 has taken place
 c. No security of the type prohibited under article 7.1 had been created or is in existence
 d. We are compliance with the obligation set forth in article 7.2 and 7.3
 e. No event or circumstance which constitutes or would with the passage of time or giving of notice under the Finance Contract constitute an Event of Default or a Prepayment Event has occurred and is continuing unremedied or unwaived.

Yours faithfully,

For and on behalf of Stichting Nationaal Warmtefonds

Signed:

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
 Voorzitter

F.B. (Frans) Overdijk
 Treasurer

M. (Maartje) Brans
 Lid

5. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Nationaal Warmtefonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Nationaal Warmtefonds te 's- Gravenhage gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nationaal Warmtefonds per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst-en-verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationaal Warmtefonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die onder andere bestaat uit het verslag van het bestuur en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur de overige gegevens in overeenstemming met RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als

wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 28 april 2023
Mazars N.V.

Origineel was getekend door: J.C. van Oldenbeek MSc RA